"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE 51 LET ZA SVOJ NAROD V AMERIKI.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PERIODICAL DIV. APR 4 - 1942

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

FOR DEFENSE BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

ŠTEV. (NO.) 62 | IN TWO PARTS — PART I. | CHICAGO, ILL., TOREK, 31. MARCA — TUESDAY, MARCH 31, 1942 | V DVEH DELIH — I. DEL. | LETNIK (VOL.) LI.

Nemčija si utira pot na Balkanu - Rusi odbijajo napade

BOLGARIJA JI OBLJUBILA POMOČ PROTI RUSIJI

Nemci kažejo živahno aktivnost v jugovzhodni Evropi. — Čete koncentrirali v obmejnih krajih. — Bolgarija pristala, da bo sodelovala v vojni proti Rusiji.

Kairo, Egipt. — Splošno pričakovanje vlada, da bo prihodnji mesec, april, videl pričetek razvoja nove faze v evropski vojni, in, da bo Balkan izhodišče za nov pohod nazijske armade. Vsaj iz priprav, ki se vršijo tamkaj, se lahko to z gotovostjo sklepa.

Že več mesecev so bili Nemci pomalem aktivni v okupiranih deželah na jugovzhodu, toda zadnje tedne pa so pohiteli z naravnost mrzlično naglico. Grški otok Kreta je naravnost natrpan s četami in enako tudi dodekaneški otok ob turški obali. Na Balkanu samem pa je zadnje dni, kakor je bilo že poročano, pritisnila Nemčija na tamkajšnje male države s podvojeno silo, da bodo bolj aktivno sodelovale z njo. Ker so popolnoma pod njeno kontrolo, so te seveda morale pristati na vse njene zahteve. Dočim ste Ogrska in Rumunija že doslej dejansko pomagali Nemčiji s svojimi četami y njenem boju proti Rusiji, pa se je zdaj tudi Bolgarija odločila k enakemu koraku.

Bolgarska vlada se je doslej obotavljala, da bi šla v vojno proti Rusiji, kajti vedela je, da bi tega ljudstvo ne odobravalo; Rusijo namreč smatrajo Bolgari za nekako svojo pokrovitelji-co. Nemčija pa nima smisla za tako sentimentalnost in je najbrž stavila Bolgariji nekak ultimatum; v to svrho brezdvomno je bil nedavno tudi kralj Boris poklican k Hitlerju. Posledica tega je, da je bolgarski min. predsednik Filov zadnjo soboto v parlamentu izrekel zagotovilo, da bo Bolgarija sodelovala z osiščem proti Rusiji. Dejal je: "Naša usoda je nerešljivo zvezana z usodo naših zaveznikov. Prva naloga, da se upostavi novi red, je uničenje boljševizma, ki je vedno bil največja nevarnost za Evropo in za civilizacijo."

LAJIKI NOSIJO ZAKRAMENT

Posvetne osebe smejo na Poljskem hraniti posvečene hostije.

—o—

London, Anglija. — Papež Pij je izdal za neko provinco na Poljskem izredno odredbo, namreč, da je dovolil, da lahko lajične osebe hranijo pri sebi posvečene hostije in, da jih lahko tudi nesejo bolnikom. Ta odredba se je izdala na prošnjo berlinskega nadškofa Bertrama, in sicer zato, ker so vsled nazijskega preganjanja duhovniki na Poljskem zelo redki. Obenem je na nadškofovo priporočilo v isti provinci dovoljeno duhovnikom, da lahko podeljujejo splošno odvezo, ne, da bi se morali posamezniki spovedovati.

—o—

MEHIKI SE POŠLJEJO KANONI IN LETALA

Washington, D. C. — Med Mehiko in Zed. državami se je zadnji petek podpisala pogodba, po kateri bo dobivala Mehika iz Amerike iz lend-lease sklada znatno množino topov in aeroplanov.

—o—

ZA VOJNO DOLOČENIH ŽE 160 MILJARD

Washington, D. C. — Neki poslanski odbor je zadnji petek odobril osem in pol miljard dolarjev za nabavo 31,000 aeroplanov. S to svoto se zviša znesek, določen za vojne priprave na 160 miljard dolarjev.

VLADA IZDALA VEČ ODREDB

Washington, D. C. — Iz raznih vladnih uradov je izšlo koncem zadnjega tedna več odredb, ki direktno prizadevajo javnost na splošno. Prva je izšla iz urada administracije za cene in je bila naslovljena na trgovce z mesom na drobno. V njej se ti svarijo, naj ne skušajo dvigati cene raznih vrst svinjine nad tisto, ki je bila v veljavi sredi marca. Trgovci z mesom na debelo so prejeli podobno prepoved že pred nekaj tedni. — Isti dan pa je urad za cene dovolil nekolikšno zvišanje cen za volno. — Vojni produkcijski urad je pa izdal določilo glede čaja in je odredil, da se mora njega prodaja, na drobno in na debelo, znižati za 50 odstotkov. Vendar pa se ne bodo izdajale karte, marveč morajo znižanje trgovci sami kontrolirati. Isti urad je dovolil prodajo kakih 75,000 električnih refrigeratorjev, katere imajo zdaj trgovci v zalogi. Izdelovanje refrigeratorjev se bo sploh ustavilo s 30. aprilom.

—o—

ANGLEŠKA ZBORNICA LORDOV SE BO REFORMIRALA

London, Anglija. — Britanska vlada se bavi z načrtom, da se višja zbornica, imenovana 'house of lords," drastično reformira, da bo bolj odgovarjala demokratični obliki vlade. V to zbornico ima zdaj po večini dostop le plemstvo, ali, kakor se je izrazil neki list, ki je objavil gori omenjeni načrt, v njej sme sedeti kak mož le zato, ker je "sin svojega očeta." Na podlagi te reforme bi prišli v preurejeno zbornico voditelji cerkva, govorniki organiziranih delodajalcev in delavcev, zastopniki znanstva in literature ter voditelji kooperativnega gibanja.

—o—

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

NEMCI IZVAJAJO DIVJE PROTINAPADE NA RUSE

Očividno si skušajo priboriti nazaj strategične točke za bodočo ofenzivo. — Inicijativa še vedno v rokah Rusov. — Povdarja se, da se bo zmaga dosegla edino potom druge fronte.

Moskva, Rusija. — Nemška armada je, kakor poročajo tukajšnji vojaški viri, podvzela na ruski fronti novo taktiko, namreč, da skuša zlomiti prijem sovjetskih čet in v to svrho na več krajih podvzema protinapade. Ti protinapadi so naravnost divji in jih izvajajo Nemci brez ozira na ogromne izgube. Očividno je, da si skušajo pridobiti nazaj razne izgubljene strategične točke, ki bi jim služile za izhodišče v prihodnji ofenzivi. Povdarja pa se, da je inicijativa še vedno trdno v rokah Rusov.

Opazovalci izražajo sicer zaupanje, da se je ruska armada tekom zime toliko ojačila, da bo vzdržala novi nemški naval, vendar pa obenem trdijo, da zmage na ta način Rusi ne bodo dosegli. Ta bo mogla priti, pravijo, le z otvoritvijo nove fronte, h kateri silijo Rusi Anglijo, češ, da bodo mogle biti nemške čete premagane edino s tem, ako se razcepijo. Izraža pa se obenem prepričanje, da ta fronta ne bo otvorjena prej, dokler ne bodo tla na ruskem bojišču toliko izsušena in trdna, da bodo uporabljiva za tanke. Šele tedaj bi bilo Nemce mogoče napasti na dveh frontah hkrati.

PO KAT. SVETU

— **Cleveland, O.** — Tukajšnji nadškof Schrembs je tako nevarno zbolel, da so mu bili podeljeni poslednji zakramenti, kakor se je objavilo zadnji petek iz škofijskega urada.

— **Milwaukee, Wis.** — Neki tukajšnji list je zadnji teden objavil ugotovitve glede obiskovanjo katoliških šol v Zed. državah. Po navedbah lista je učencev na vseh katoliških šolah skupno okrog 2,550,000. Od teh jih je nekaj nad dva milijona v osnovnih šolah.

— **Vatikan.** — Papež Pij bo praznoval 25 letnico, kar je bil posvečen v škofa, 14. maja s tem, da bo daroval slovesno mašo v baziliki sv. Petra na kar bo imel tudi nagovor po radio na svet.

— **London, Anglija.** — Po posebnem dovoljenju bodo smeli, kakor je objavil vatikanski radio, prejeti vojaki svoje velikonočno obhajilo v baziliki sv. Petra letos tudi na Veliki petek.

—o—

FRANCOZ SE OBVAROVAL BOMBE

Pariz, Francija. — Svojevrstno ravnodušje in mirnost je pokazal Marcel Deat, voditelj francoske stranke, ki propagira za sodelovanje z Nemčijo. Zadnji petek je govoril na nekem zborovanju, ko je bila bomba vržena proti njemu. Ta ga je zadela in padla na tla. Deat pa je stopil na vžigalno vrvico, jo ugasnil in nato mirno nadaljeval govor.

PETOKOLONCI V BURMI POMAGAJO JAPONCEM

London, Anglija. — Britanska in kitajska armada, ki drži bojišče v Burmi, se mora bojevati ne samo proti Japoncem, marveč tudi proti domačinskim upornikom in petokoloncem. Ti elementi so troje vrste. Prvi so ostanki tistih radikalcev, ki so vprizarjali izgrede proti Britancem pred tremi in štirimi leti; drugi so taki, ki pomagajo Japoncem le zato, ker pričakujejo, da bodo ti zmagali in, da bodo nato dobili od njih svoj del plena. Najbolj nevarni, in jih je tudi največ, pa so tisti, ki spadajo v tretjo vrsto. To so takozvani "dakoiti", namreč guerilla bojevniki, po večini iz severne Burme, ki so vprizarjali napade na Britance že od leta 1885 naprej.. Gorovja jim nudijo taka dobra skrivališča, da jim Britanci nikdar niso mogli do živega, in zdaj pomagajo Japoncem ne samo z direktnimi napadi na Britance, marveč tudi s tem, ko nudijo priliko za pristanek japonskim padalcem.

—o—

NIČ VEČ ROBOV NA HLAČAH

Od te nedelje opolnoči je v trgovinah prepovedano prodajati hlače, ki imajo zavihane robove. Koncem zadnjega tedna je bil zato v prodajalnah pravi naval za obleko "po starem."

—o—

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

JAPONSKI NAPADI SE UNESLI

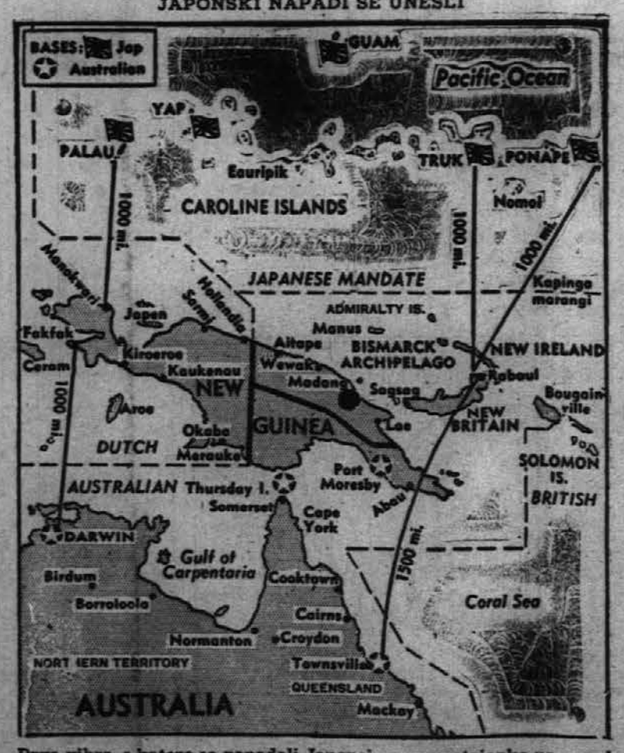

Prva vihra, s katero so napadali Japonci razne postojanke na zapadnem Pacifiku, se je znatno polegla, kajti zadeli so na močnejši odpor zaveznikov. Tako tudi na otoku Nova Guineja, ki ga kaže gornji zemljevid, niso zadnje čase dosegli nikakega napredka.

ČASNIKAR OPISUJE STALINOVE ZNAČILNOSTI

Načelnik ruske vlade Josef Stalin, ki zdaj vodi gigantsko borbo proti Nemčiji, je skrajno prebrisan politik, ki se ne ustavi pri nobeni oviri, da doseže svoj cilj. Kot takega opisuje tega moža znani časnikar John Gunther, ki dostavlja, da je Stalin povrhu tudi brezobziren in, da bo najbrž ta lastnost pripomogla, da ne bo odnehal z vojno proti Hitlerju, četudi bi oba pri tem poginila.

Stalin, Pravi Gunther, ni brez izobrazbe in kulture, kajti obiskoval je štiri leta semenišče, kjer se je učil za pravoslavnega popa. Ni znano, zakaj se je potem vdal komunizmu, ve pa se, da je bil tej ideji tako vdan, da je zaradi nje trpel preganjanje in bil tudi poslan v Sibirijo. Dočim so drugi revolucijonarci vodili gibanje iz tujezemstva, je Stalin deloval kar doma.

Po svoji naravi je Stalin takorekoč brez čustev, kot ga opisuje časnikar, ki dostavlja, "ako ima sploh kaj živcev, so ti žile v skali." Njegova potrpežljivost in vzdržnost ste naravnost nečloveški, in njima se pridružuje še brezprimerna previdnost. Zna pa biti tudi odkritosrčen in svoje zmote brez obotavljanja prizna. Pri ravnanju z ljudmi kaže veliko zmožnost in je zato tudi dober voditelj. Govornik pa ni in njegovi govori so dolgovezni in pusti in, kadar skuša pokazati marksizem kot zanimiv, doseže ravno nasprotno.

Kakor omenjeno, je zdaj ta mož voditelj v ogromni borbi, katere izid se utegne pokazati tekom prihodnjih par mesecev.

VESTI O DOMOVINI

Kakor govore nemška poročila, je Pavelič izdal ukaz o upostavitvi županov in uradnikov v nekaterih delih Bosne, ki da so "očiščeni". — Še druge vesti po nemških poročilih o Jugoslaviji.

Vesti iz nepokorjene Jugoslavije

Nemška poročevalna družba T. O. prinaša vest iz Zagreba, da bo Pavelič izdal ukaz o postavitvi 'stožernikov', in uradništva v vzhodnih predelih Bosne, ker so ti predeli "tako očiščeni", da je mogoče deželo upravno organizirati. S tem "neodvisna" po nemški poročevani družbi uradno priznava, da v vzhodnih predelih Bosne ni mogla postaviti svojega uradništva, dočim so doslej trdili, da je kraj povsem v njihovih rokah in da so pripovedke o nekem četniškem gibanju v Bosni izmišljene. Kdaj bodo "ustoličili" Paveličevega 'doglavnika' v Bosni poročilo ne navaja, vendar se zdi, da bo prej še mnogo vode preteklo.

Stefani poroča iz Splita, da so Dalmatinci "zelo hvaležni" Mussoliniju, ki se zanje zelo zanima, zlasti v socialnih pogledih. Tako pravi ta poročevalna družba, da so doslej razdelili med ljudstvo 300.000 kosil. Če bi bilo to res, da so italijanske oblasti v desetih mesecih italijanske zasedbe, t. j. v 300 dnevih razdelili 300.000 kosil, bi to pomenilo, da so vsak dan razdelili 1000 kosil. Če pa se spet vzame v obzir, da ima samo Split trideset krat tisoč prebivalcev, se ta velika skrb 'duce'-a zelo zmanjša. Ob misli pa, da je v Dalmaciji tisoč italijanašev, postane jasno, kdo je Mussoliniju hvaležen in kdo govori tam v imenu našega naroda.

Italijanski komisarijat v 'Provincia Lubiana' je izdal ukaz, s katerim se dosedanji komisarijati v slovenskih občinah spremene v občinske svete, ki jim bo načeloval župan. Ne govori pa se o tem, če bodo te svete volili ali jih postavljali po jubi volji, kakor komisarijate.

Ob svečanosti devetnajste obletnice ustanovitve fašističnega vojaštva je bila v Zagrebu slavnost, ki so se je udeležili vsi člani Paveličeve "vlade". Pavelič se je zavezal, da bo slavil "svečane dneve majke Italije", ker tako stoji v pogodbi, s katero so mu izročili oblast v Hrvatski.

Pavelič je sprejel italijanskega in nemškega poslanika v Zagrebu, ki sta ga obvestila o podpisu vojaškega sporazuma med Italijo, Nemčijo in Japonsko dne 18. januarja. Nato so italijanski poslanik Casertano, nemški poslanik Katsche in Lorkovič sprejeli 30. januarja predstavnike tiska. Casertano je govoril o važnosti tega sporazuma z ozirom na Sredozemlje. Katsche je govoril o važnosti sporazuma za ostala bojišča, Lorkovič pa je dejal, da "hrvatski narod in hrvatska država" iskreno sodelujeta v naporih osišča za ostvaritev "novega reda" in da je "Neodvisna Država Hrvatska" jamstvo za varnost v balkanskem delu Evrope.

Pavelič je ustanovil nov propagandni oddelek, ki je njemu osebno podložen. Na čelo je postavil dr. Riegerja. Nadziral bo pisanje časopisov, vršil cenzuro, nadziral radio in kino. Nemška poročevalna družba sporoča, da madžarski "Nemzet Uyzag" prinaša vest o številnih prestopih Srbov v "neodvisni" v katoličanstvo. Tako, poroča, so prebivalci vasi Popovo Brdo, Vukmanič in Vojnič pri Karlovcu vsi prestopili h katoličanstvu. Koliko je pri tem prestopanju svobode in dobre volje, si čitalec lahko misli.

T. O. poroča iz Rima, da je italijanski državni odbor za poljedelstvo izdelal sledeče načrte: 1. Povezanje gospodarskih odnošajev med provinco Ljubljana z delom, ki ga je zasedla Nemčija, 2. Preselitev Nemcev iz Kočevja in nadomestitev z Italijani, 3. Večje pristanišče na Sušaku-Reki in 4. Izboljšanje prometa med Hrvatsko in Madžarsko z graditvijo cest in železniških prog.

Mussolini je v kratkih presledkih sprejel zopet vojaškega governerja Črne gore, generala Pirzio Biroli-a. Dal mu je poročilo o stanju v Črni gori, nakar je Mussolini dal njemu nove ukaze za "daljnje delo v tem delu italijanskega imperija". Če bi bilo stanje "normalno", kot ga hočejo prikazati Italijani, če bi bil narod zadovoljen s svojimi gospodarji, ali bi Biroli odhajal vsak trenotek v Rim s svojimi sporočili in po nove nasvete za ubijanje in preganjanje Črnogorcev?

Nemška poročevalna družba T. O. poroča iz Sofije, da je izdelan načrt o naseljevanju bolgarskih kmetov v Južni Srbiji in severni Grčiji. Razdelili bodo med nje zemljo, ki je po izgonu prejšnjih lastnikov ostala brez lastnika.

Pavelič je izdal zakon o podpiranju rimsko-katoliških in grško-katoliških duhovnikov. Prva tako se omenja nova organizacija župnij z novimi duhovniki v "svobodni". Podrobnosti niso znane.

Že zopet italijanska poročevalna družba poroča o načrtih za javna dela v provinci Ljubljana. Prav tako sporočajo, da so odobrena potrebna denarna sredstva. Samo izplačajo ga nikdar ne. Tako zdaj, že desetič, sporočajo, da bodo ljubljanski bolnici dozidali nove zgradbe, da bodo začeli graditi nove ceste, da bodo poleti začeli graditi cesto Ljubljana-Postojna i. t. d. Ko bo skopnel sneg, bodo skopneli tudi vsi italijanski načrti.

—o—

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$7.00
Za pol leta	3.50
Za četrt leta	2.00
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$7.00
For half a year	3.50
For three months	2.00
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

VELIKONOČNE MISLI

Kristusova smrt na križu in Njegovo vstajenje na velikonoč sta dva največja dogodka v zgodovini človeštva. Kristusovo trpljenje in smrt sta predpogoj vstajenja človeštva, ki pomenjata novo epoho zgodovine. Občestvo, ki je pod križem štelo Odrešenikovo mater, učenca Janeza in nekaj plemenitih žena, je v enem samem stoletju narastlo v veliko versko organizacijo, s katero je največje svetovno cesarstvo imelo prestati tristoletno borbo. Končala se je s popolnim priznanjem svobode in enakopravnosti Kristusove cerkve.

Ko se je rimska država porušila, je Cerkev rešila pridobitve antike in postala učiteljica mladih narodov, ki so naselili Evropo, tudi v vseh zadevah posvetne kulture. Vzgojila je "barbare" v dobre državljane, postavila njihovo erotično življenje na podlago neločljivega enozakona, uveljavila v socialnem življenju načelo pravičnosti in vzajemnosti ter odpravila suženjstvo. Ni zapovedovala samo moliti, ampak tudi delati za mir, slogo in bratstvo na svetu. Knezom in vojakom je nalagala za pokoro, da so končali nepravične vojne, osvobodili tlačane ali pa olajšali njihovo usodo in gradili socialne ustanove. Po svojih škofih je v več državah vodila socialno zakonodajo, širila prosveto in utrjevala pravni in moralni red krščanskega občestva. Nadnaravno religijozno življenje vsakega posameznika, njegov napredek v spoznavanju in doseganju Božanstva, njegovo posvečevanje in njegova duhovna rast je bila omogočena v čimbolj urejeni kulturni družbi, ki je zasigurala mirno, naravno pošteno in nravstveno zdravo življenje. Teženje po večnem izveličanju in boljšem svetu onstran, po končni združitvi z Bogom se je skladalo z veselim in marljivim delom za kulturni napredek na tej zemlji. Nauk večnega odrešenja duše in krščanske popolnosti je obenem vzpodbudil človeštvo k najintezivnejši delavnosti na vseh poljih, da se izboljša in dvigne zemeljsko življenje. Krščanski narodi so postali nositelji in razširjevalci kulture po vsej zemeljski obli.

Danes po dva tisoč letih so mnogi ti narodi ostareli. Njihova po krščanstvu religiozno utemeljena kultura se je izrodila v materialistično civilizacijo, ki le še površno nosi nekatere znake pravega krščanstva. Najprej so narodi sproščeni spon cerkve, ki jih je družila v veliko družino enega nazora, čutenja in stanovskega sodelovanja v medsebojni tekmi za čimvečjim pridobivanjem gmotnih blag ustvarili kapitalistični red, ki ni samo razdrl vzajemnosti krščanskih narodov, ampak tudi vsak narod razdelil v dva sovražna razreda, ki se danes borita za vlado med svetom. Dolgo vrsto let zadnjih desetletij divja borba med sitimi in lačnimi. V tej ogromni borbi so postala ugodna tla za pojave raznih izmov. Marksizem je eden teh, ki podžiga k uporu. Lačnim je marksizem dal novo filozofijo, ekonomski materializem, ki ima svojo psihološko osnovo v trditvi, da je osrednji in najsilnejši pogon človeškega življenja lakota, kakor je dejal že Schiller, ali pa moderno rečeno, korist, gon za materialnimi vrednotami. Marksizem pomeni pa le zadnji zaključek iz življenjskega nazora in praktičnega ravnanja kapitalizma.

Marksizmu so vsi višji, neegostični, brezkoristni, duhovni, etični motivi življenja gola "idealistična nadgradba" temeljnega gona po materielnem pridobivanju. Marksizem pač smatra religiozne ideje in čustva, etična načela, sploh vse višje duhovno življenje za golo "sublimacijo" brezosebnih, brezrazumnih, temnih sil animaličnega bita. Kakšna razlika od Platona, Avguština, Tomaža, ki so nižje kot nekaj nepopolnega smatrali za neadekvatno odpodobje višjega, medtem ko glasniki modernega materializma višje kot nekaj izkaženega izvajajo iz nižjega, ki jim je edino pravo, pristno in popolno bistvo življenja! Moderno božanstva je Materija, Libido, Živalkost.

Iz napačnih temeljev, ki jih je svetu dal nekrščanski liberalizem, iz katerega je rodil marksizem socializem in komunizem je nastala ugodna podlaga za nove izme, ki temelje na novem fanatizmu fašističnega in nazijskega totalitarizma. Prvi je bil liberalizem, ki je kakor kača v raju preslepil mnoge narode, sledil je marksizem s svojima sinovoma socializmom in komunizmom, kot nekaka reakcija pagansko mislečega sveta pa sta prišla na svet fašizem in nazizem, ki vodita družbo nazaj v temo popolnega barbarizma.

In v objemu teh izmov se zvija sodobni svet. V Evropi in Aziji je totalitaristični barbarizem zavojeval že domalega vse narode in ravna z njimi slabše, kakor je kedaj kdo ravnal s živino.

Kje je izhod iz teh zmed?! Ali je sploh kje kak izhod? O, je! Izhod je, toda človeštvo mora najprvo spoznati, da je na napačnih potih. Napačna pota ga vodijo od Kalvarije do Kalvarije neznosnega trpljenja. Kakor očišča ogenj zlato in rudnine, tako trpljenje končno privede do spoznanja. Svet sicer še ni prišel do takega spoznanja, a priti bo moral prej ali slej, če si bo hotel izboljšati svojo bodočnost, ali pa bo bredel v še hujše trpljenje od sedanjega.

Kristus s svojim trpljenjem, s svojo smrtjo daje svetu najlepši vzgled, kako je treba med seboj odpuščati, če hočemo, da bomo po tem težkem zemeljskem življenju z Njim zmagovito vstali v novo življenje. S povratkom iz napačnih potov na prava pota življenja, pa bo svet in narodi bodo tudi že na zemlji doživeli srečnejšo dobo in bodo priča zmagi prave svobode in demokracije. Ta zmaga nad krivico pa bo mogoča le s Kristusom, ki je Pravica in Ljubezen!

H KAMPANJI AMERIKANSKEGA SLOVENCA

Cleveland, Ohio.

Obrambno kampanjo imamo pri A. S. Prav, prav. In kar me v tej kampanji posebno zanima je ime John Potokar iz naše Metropole. K temu še dostavim: Prav je, da so se spomnili na ime John Potokarja v tej kampanji in ga kratkomalo nominirali. To zasluži. Pa tudi jaz naj k temu pripomnim to: Da če je kateri rojak v Clevelandu, ki ni bil v tem oziru še nobenkrat nominiran, to je gotovo naš John Potokar. Zato hočem tudi jaz njemu v prilog napisati par vrstic. Ne, da bi Mr. Potokarja hvalil, pač pa povedal o njem, kar je res in to brez kake hvale, ker za kako hvalo ali pohvalo Mr. Potokarju itak nikoli ni bilo in si tudi kake hvale in pohvale ne želi, da niti noče jo. Vem, da mu tudi to le ne bo všeč kar bom napisal, kajti on je preskromen in mu za kako hvalo res ni. Pa vseeno se ga bom lotil in sicer na kratko.

Mr. John Potokar je med Slovenci v naši clevelandski Metropoli edini Slovenec, ki je v pravem pomenu besede industrijalec. Vsi naši rojaki so po večini, ali gostilničarji, trgovci ali kaj drugega toda industrijalcev pa nimamo razen Potokarja, vsaj jaz za nobenega ne vem. John Potokar, ki lastuje in obratuje dobro urejeno izdelovalnico mehkih pijač in pri tem razvaža pivo, oziroma ga razvažajo njegovi uslužbenci, ki so po največ Slovenci, je značaj pravega pa iskrenega Slovenca.

Zibelka mu je tekla tam v prijazni Šmarješki fari, ne posebno daleč od slavnih Trških goric, kjer je do svojega časa metoval na očetovi kmetiji, vse dokler ga ni cesar poklical k vojakom. Tam je služil cesarja pri 5 dragonskem polku. Bil je dragonec. Ko je odslužil cesarja, je šel iskat sreče v Ameriko kamor je prišel l. 1899, kjer je najprvo delal kot vsi drugi, nato imel nekaj časa gostilno, nato pa hajdi v podjetje, katerega obratuje če se nemotim celih 34 let. In to z takim uspehom, da je lahko nanj ponosen on in z njim sleherni Slovenec v Clevelandu. Točnost, poštenost pa postrežba, to je bilo Potokarju nad vse. Po narodnosti je kot rečeno pristna slovensko korenina, v narodnosti zaveden, po prepričanju veren, po besedi pa možak. Njegova beseda bolj drži kot pa razni podpisani dokumenti.

V javnost se Mr. Potokar ni nikoli spuščal. V tem oziru je bil preskromen, a nikakor pa ne nezmožen, kar prav nazorno kaže njegovo izborno podjetje in v tem, skoro bi rekel, da nadkrili druge rojake v Metropoli. Tako se je on držal le bolj v ozadju in stvar prepustil drugim, sam pa pomagal, kjerkoli je bilo treba. Ko so prišli od te ali one župnije, da bi kaj prispeval za cerkev ali šolo je Mr. Potokar odprl mošnjo na široko in dal. Dal za razne narodne domove, dal za društva, kratko dal je, kdor ga je prosil. V seznamu darovalcev za Jugoslovanski kulturni vrt stoji John Potokar na prvem mestu. Največ je dal. Gre za dobro stvar je dejal, segel v žep: tu imaš. Dosti je Potokarjevega denarja vsepovsod. Od podjetja, ki mu je donašalo lepe denarje, je tudi dosti dal. Nič ni dolžan narodu, a narod pa je njemu in dobro bi bilo, ko bi ga naš narod bolj upošteval kot pa ga.

Že večkrat mi je omenil, da bi se najraje umaknil iz podjetja in prepustil sinovoma, pa vajen od mladih nog, da je vedno na delu, še vstraja in dobro je, da vstraja in ga kot takega ima narod na svoji strani, vsaj enega industrijalca. Leta 1936 se je napotil na obisk v Jugoslavijo in menda že takrat mislil, da po prihodu zaključi z svojim poslovanjem. To se je zlasti videlo v tem, ko se je hotel malo odtrgati od podjetja, pa se je pri tem napotil v Sveto deželo, Domovino Gospodovo. On je bil eden izmed onih redkih Slovencev, ki mu je bilo dano, da je hodil po oni poti, po kateri je Gospod nosil svoj križ, bil na Kalvariji, se sprehajal po Oljski gori, se šetal po Betlehemu, vozil ob gladini prekrasnega, a še svetejšega Genezareškega jezera, po katerem se je vozil Gospod z svojimi učenci. Tako se je sprehajal Mr. Potokar po Nazaretu, Kani galilejski, ter še po drugih mestih, ki so znana iz življenja Gospodovega. Ko je prišel nazaj v Cleveland, ni hotel o tem sam vedeti, pa je vse tako lepo popisal v časopisu, kod je hodil, kaj je videl. In menda mu je tako dopadlo, da bi najraje kar tam ostal in se mu še zdaj toži po tistih krajih.

Tako je delal Mr. Potokar ter vsepovsod bil narodu na korist. Povdarjam še: Narodu ni nič dolžan, kajti dal je več, kakor pa je bil dolžan dati, a narod pa dolguje njemu, da se ga spominja in mu vrača ter mu da priznanje. Zato je prav, da se ga je nominiralo v tej kampanji. On zasluži biti zmagovalec. Zato. ako je komu kaj res v tem, da z glasovi podpre korita to pot to je John Potokar. Dajte priznanje možu, ki to priznanje res zasluži.

Jože Grdina.

—o—

ŠE O SHODU V JOLIETU

Joliet, Ill.

Še nekaj o velikem slovenskem shodu, ki je tako sijajno uspel. — Sprejem ekselence g. ministra Snoja v Jolietu dne 15. marca, je bil prav mojstersko vrejen pod vodstvom Mr. John Zivetz, Jr., in Mr. Frank Wedic ter Mrs. Emma Planinšek, načelnica ženskega odseka. Priznanje in pohvala gre njim, ki so se trudili in žrtvovali svoj čas.

Ko je dospela delegacija z g. ministrom v dvorano, so uniformirane kadetinje podružnice št. 20, SŽZ naredile špalir, mladinski oddelek je pa stal v lepih narodnih nošah ob straneh dvorane. Pri vratih so pa pripenjale rožice (nageljne) Miss Olga in Mildred Erjavec, oblečeni v narodno nošo, katero sta prinesli iz domovine, ko so se nahajali na izletu s članicami Slovenske Ženske zveze. Obleke so popolne s tem, da so imele prave "avbe". V dvorani sta bile dve kot matere in sicer Mrs. C. Gregorcic in Mrs. Frances Horvat. Te dve sta pa imeli velike "peče" na glavah. Vse to je napravilo sliko bolj naravno in je tudi krasilo dvorano, ki je tako velika in toliko lepša, čim več udeležencev je v nji. Zlasti je bila lepa zgoraj omenjeni dan, ko so bili vsi sedeži zavzeti. V ospredju sta visela pa prelepa ameriška zastava na eni strani, na drugi pa naša slovenska trobojnica.

Program se je odprl s pevskim zborom, ki so zapeli najprej Star Spangled Banner ter še lepe izbrane slovenske pesmi. Stoloravnatelj je bil Mr. Joseph Zalar, gl. tajnik KSKJ, ki je predstavil g. ministra Snoja, kateri je nato napravil nad uro trajajoč govor, v katerem je pojasnil razmere v domovini. Bile so ganljive besede, ko smo s solznimi očmi poslušali o trpljenju in zatiranju naših dragih. Ob teh besedah se je moralo omehčati tudi najtrše srce. — Govorili so še drugi govorniki, ki so v kratkih besedah povdarjali pomen današnjega dneva. Tako je govoril domači g. župnik Rev. M. J. Butala, Mr. M. Radakovich, Mr. Vincent Cainkar, gl. predsednik SNPJ. Zaključni govor je pa imel naš pomožni g. župnik Rev. George Kuzma.

Premislimo besede, ki smo jih slišali o groznem trpljenju, ki ga trpi naš narod. Ne pozabite, da nič dobrega ne pride samo od sebe, ampak žrtvovati se je treba in še — čelo v boj!

Bližajo se velikonočni prazniki. Spomnimo se v tem času in pomagajmo narodu, da ga rešimo iz trpljenja.

Vsem čitateljem tega lista želim veselo Alelujo!

Pozdrav.

Josephine Muster

—o—

NAŠA ZAVEDNA NAROČNICA KLIČE K DELU!

Cleveland, O.

G. urednik! prav lepa hvala za tako lepo darilo, namreč tablico z ameriško zastavo in zaponko. Tako mi bo oboje drag spomin, ko sem zopet obnovila naročno za naš list Amer. Slovenec v letošnji kampanji.

Ob tej priliki bi rada prosila, da bi se naročniki malo bolj zanimali za ta list. In sedaj, ko je še kampanja v teku, bi moral vsak vsaj nekoliko poagitirati med svojimi prijatelji, da se naroče na novo na list, ali pa, če so že naročeni, da ponove naročnino. — Težko mi je bilo, ko vidim tako malo zanimanja v letošnji kampanji. Mi, kar nas je v tukajšnji naselbini, bi morali vse druge naselbine nadkriljevati, pa smo na tretjem mestu. Naša zastopnica hodi okoli cele dneve, toda razumite vendar, ona sama ne more vsega odpraviti. — Torej, nikar ne biti tako mrzli, kadar se gre za naš list, kakor je Amer. Slovenec. Vsaka hiša, ki se šteje da je katoliška, bi morala biti naročena nanj, toda, žalibog, ponam več družin, ki dajo prednost protiverskim listom — in tega pa ne morejo plačati. — Ali je to katoliško? — Ne tako dragi rojaki, naročite se na ta list in prav gotovo se vam bo dopadel. Dajte, da prekosimo vse druge. To leto mora zmagati Cleveland! Ni še prepozno, še je čas, da smo zavedni katoličani in zvesti Slovenci, kadar se gre za narodni ugled.

Frances Marolt

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Zborovanje za svobodo zasužnjene zemlje

Cleveland, O. — V nedeljo 22. marca se je vršilo v Delavski dvorani na Princeton Ave. narodno zborovanje, katerega smoter je bil, organizirati ameriške Slovence za skupno akcijo, za osvoboditev Jugoslovanske domovine — Govornik Mr. Marjan Urbančič je poudarjal zlasti to, da so Slovenci prišli v te kraje kjer so še danes, že pred 1400 leti. Naglašal je, da je sedaj odločilni trenutek popraviti storjeno krivico, kar bomo dosegli s skupnim, vsenarodnim zavednim delom. — Na shodu je govoril tudi newburški g. kanonik Rt. Rev. J. J. Oman, dalje častni načelnik Dr. Maly, Mr. R. Trošt in še drugi. Udeležba je bila prav velika in je med poslušalci vladalo veliko zanimanje med govori.

—

Smrt rojaka

Trumbull, O. — Na farmi svojega nečaka Antona Grilla je tukaj umrl rojak Anton Ustar, v starosti 68 let. Doma je bil iz Velike vasi pri Moravčah na Gorenjskem in je prišel v Ameriko pred 42. leti. Zapušča ženo Rose, tri sinove in šest hčera. Njegovo truplo je ležalo v Svetkovem pogrebnem zavodu v Clevelandu, odkoder je bilo odpeljano v West Newton, Pa., kjer se je v petek 27. januarja vršil pogreb.

—

Priznanje mlademu mornarju

Cleveland, O. — Master Allen Filipic, sin Mr. in Mrs. Albin Filipic, ki vodita gostilno na Woodworth Ave., ki pohaja prvo leto v inženirsko šolo v Case, je dobil od kongresnika M. Younga obvestilo, da je imenovan za prvega namestnika v mornariško akademijo v Annapolisu. Pred njim je samo eden in če bo ta sprejet sedaj, bo Allen sprejet v prihodnjem semestru.

—

K vojakom

Pueblo, Colo. — K vojakom so zadnje čase odšli sledeči sinovi naših rojakov: William Poder, sin Mrs. Mary Poder; potem sta odšla dva sina od družine Mr. in Mrs. Anton Dejak, tako da imajo sedaj tri sine v službi Strica Sama. Odšel je tudi sin družine Mramor, tako da imajo sedaj oni že štiri sinove v vojaški službi. Nadalje je odšel v vojaško službo tudi Mr. Zupancich. Tako vedno kateri odhaja. — Vsem želimo zdravja in sreče in pa seveda končnega srečnega povratka domov k svojim domačim!

—o—

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

OFFICE OF COUNTY CLERK OF COOK COUNTY, ILLINOIS

STATE OF ILLINOIS)
) SS.
COUNTY OF COOK)

Glasom določil sekcije 34 illinoiškega zakona o primarnih volitvah, s tem potrjujem, da je barva papirja, ki se bo uporabljal za primarne glasovnice posameznih strank pri primarnih volitvah, ki se bodo vršile v okraju Cook, izven mest Berwyn, Chicago, Chicago Heights in Harvey, trga Cicero in vasi Elmwood Park, Morton Grove, Skokie, Summit in Stickney, v torek, 14. aprila 1942, kakor sledi:

Demokratska stranka . . . svetlomodra
Depublikanska stranka . . . rožnata

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and affixed the seal of the County of Cook, this 30th day of March, A. D. 1942.

MICHAEL J. FLYNN
County Clerk of
Cook County, Illinos

(SEAL)

TARZAN (423) DRZNA POSKUŠNJA (Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: Edgar Rice Burroughs**

Ko so se divjaki obrnili da se postavijo nasproti napadu opic, je Tarzan pretrgal svoje vezi.

Nato se je splazil in odvezal še dečka in Tarzelo. "Pojdita hitro," ju je priganjal; jaz se bom boril."

"Jaz se hočem boriti ob tvoji strani," je izjavila Tarzela. "Ne, vzemi dečka na varno," je silil Tarzan.

Tarzela je hotela skriti Tommyja, nato hiteti nazaj in se boriti ob Tarzanu. Skočila je z dečkom na drevo, kjer jo je doletelo presenečenje.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

5. Nedelja — Velikanoč.
6. Pondeljek — Viljem, opat.
7. Torek — Herman.
8. Sreda — Albert, očak.
9. Četrtek — Marija Egipt.
10. Petek — Mehtilda.
11. Sobota — Leon I.

PRVA NEDELJA V APRILU

"Hudič, nasprotnik vaš, kakor rjoveč lev hodi okrog in išče, koga bi pogoltnil (I. Peter, 5,8)".

Prevelika in predelavna je gorečnost hudičeva in njegovih hudičev legijonov v pogubo duš. S skrajnim naporom in neutrudljivo vnemo iščejo pridobiti duš za peklenski ogenj. Tako sta Kristus in satan, cerkev božja in shodnica hudičeva v neprestanem boju za duše izmed vseh narodov in jezikov zemlje in v vseh časih zgodovine. Ali ni duša človeška nekaj velikega, če je vredna take titanske borbe dveh svetov? Božji sveti časti ni nič tako v sramoto, kakor če postane njegova živa podoba, ki si je jo sam naredil, odkupil s svojo dragoceno krvjo, završenim duhovom v peklu v večno zasramovanje in zasmehovanje. Ravno da bi jo zasmehoval in izlil svoj srd do Boga na njegovi podobi, išče hudič dobiti to podobo v svojo oblast. Zato pa tudi najbolj povzdiguješ čast božjo, ako se bojuješ zoper hudiča za duše in se ti včasih posreči tako dušo hudiču iztrgati. Zaradi tega je iskal Kristus čast svojega Očeta posebno v rešitvi duš. Božja tolažba je bila za njega, ko je na križu zrl v prihodnjost cerkve ter videl, da se njegova kri ni zastonj prelivala, niti ni bilo zaman neizmerno delo za rešenje duš.

Ako premisliš vrednost te krvi in kako grozovitno je bila prelita ne oziraje se na mučeno Odrešenikovo sveto človeštvo, resnično, noben trud ti ne bo preveč, nobeno delo predolgo ali pretrdo v rešenje nesrečnih duš. Naravni človek išče neutrudljivo posvetnega dobička od ljudi, kristjan pa išče z apostolom, pred vsem neumrljive duše. "Ne vaše iščem, temveč vas (2. Kor. 12,14)". Izmed vseh božjih del, pri katerih more sodelovati človek, je najbolj božje delo, če delaš z Bogom za rešenje duš.

BARAGOV SVETILNIK

P. Bernard Ambrožič OFM.

FR. TRAMPUŠEVO PISMO IN NADALJEVANJE "MNENJ."

Piše Rev. Trampuš dne 6. marca 1942:

"Ne smete se čuditi, da je to pismo tako pozno. Ne vem, kaj je vzrok, da pošta tako pozno prihaja. Vi ste oddali pismo 18. februarja, sem je prišlo 5. marca. Šlo je skozi cenzuro, zato menda ni moglo prej v moje roke. Odgovorim pa vedno na vsako pismo . . .

Včeraj sem zapustil posteljo. Bil sem bolan na malariji, influenci in na jetrih. Vročina me je silno kuhala. To podnebje in komarji — nekaj nepopisnega! Včasih je tako vroče kot v čakalnici pred peklom . . .

Poslal sem bil zopet nekaj poročil o delu za Barago. Pa sem zvedel, da je bil paket ukraden . . . z mnogimi drugimi paketi vred. Dobili so nazaj in je vsa reč sedaj pri sodniji. Vrnili mi bodo in potem bom poslal rajši košček za koščkom po zračni pošti. Kdaj bo to, ne morem reči . . .

Tukaj pridno zbirajo "uslišanja" na Baragovo priprošnjo. Dvoje takih imam natančno popisanih in overovljenih. Pošljem, kadar bom mogel. Nekateri trdijo, da sta to prava čudeža. Prepuščam višjim oblastem.

Prav prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so mi poslali milodare. Vse porabim sedaj za Baragovo stvar, ker ne morem misijonariti med pogani kot včasih. Bog povrni vsem na Baragovo priprošnjo! Ali se smem še dalje priporočati . . ?

Na misel mi je prišlo: Lepo bi bilo, če bi Ave Maria Koledar in Baragova pratika imela v koledarskem delu vse važne datume iz Baragovega življenja. Tako n. pr. pri 31. decembru: Prihod Barage v Ameriko (1830), 21. september: Baraga posvečen v duhovnika (1823), in tako dalje. Kaj se vam zdi? Ali ne bilo izvrstno, če bi Slovenci vedno imeli pred očmi tako važne datume glede Barage?

Tudi jaz mislim za prihodnje leto izdati nekak Baragov koledarček, seveda v španskem jeziku, in ga razposlati raznim katoličanom ter organizacijam . . . "

Toliko sem vzel iz pisma. Zdaj pa preneham in ti, ki bereš, tudi prenehaj. Med tem mislim jaz zmoliti en iskren TE DEUM LAUDAMUS, da je gospod Bog obudil v Fathru Trampušu takega Baragovega častilca. Ti pa morda ne znaš moliti TE DEUM, pa namesto tega zapoj: HVALA VEČNEMU BOGU . . . !

— — —

Sedaj nadaljujemo "mnenja" iz Južne Amerike:

"Mns. Federico Baraga! Un nombre nuevo para nostros y nuevo siervo de Dios en el campo catolico . . .

"Msgr. Fiderik Baraga! Novo ime za nas in nov služabnik božji na naši katoliški pozornici. Neskončno usmiljeni Bog ne prepusti svojih otrok žalostni usodi, temveč pošilja od časa do časa tolažbo potom tega ali onega svetnika. Po svojih svetnikih navdušuje nas vse, da ostanimo vztrajni in stanovitni do zadnjega. In danes, ko je svet v plamenih sovraštva, ko zapušča kar na debelo svojega Stvarnika, je prav posebno naša naloga kot praktičnih katoličanov, da postavimo močno obrambo nasproti pogubonosnim viharjem brezverstva. Načelujem tu katoliški akciji in kot predsednik vam obljubljam, da bo naš Bucay v bližnji bodočnosti prepojen z Baragovim duhom. S častitim voditeljem duhovnih vaj sem že govoril o Vaši zadevi in on kot duša vsega našega gibanja nam je obljubil iskreno sodelovanje."

F. Samuel Calle,
predsednik
Kat. Akcije v Bucay-u.

— — —

"Su carta me eleno de contento y en la proxima sesion sera leida publicamente . . . "

"Vaše pismo me je razveselilo in pri prihodnji seji ga bom dal javno prečitati. Za kar me prosite v njem, bomo tudi storili, saj je nemogoče odbiti tako gorko prošnjo.

"Mns. Friderik Baraga je začel vzbujati moje zanimanje iz različnih razlogov. Bil je sprva student, imel pred seboj gladko pot po končanem študiju, pa je vendar zapustil vse in stopil v službo Najvišjega. Zraven tega vidim v njegovem gorečem apostolskem življenju veliko srce do Boga in do bližnjega, do samega sebe je pa bil kar preveč strog. Bog dal, da bi ga sveta Kristusova Cerkev kmalu postavila na oltar! Kar se naše akcije tiče, bodite prepričani, da bo delala v njegovo čast. Kaj se bomo dogovorili na sestanku 25. tega meseca, Vam bom svoječasno poročal . . . "

Dr. Francesco Ayala,
zdravnik,
pred. ed. Kat. Akcije v San Luis.

— — —

Ravno sem mislil skleniti za danes, pa sem vzel v roko pravkar došlo pošto. In glejte, v eni koverti sem našel tudi nekako "mnenje'. Ko je ravno v takem — le hipu dospelo, naj pride še to 'mnenje" v Svetilnik:

"Pošiljam $5.00 za svete maše starokrajskim duhovnikom. Naj pridejo srečno v našo ljubo, nikdar pozabljeno Slovenijo! Vaših lepih dopisov v Baragovem Svetilniku sem zelo vesel. Le tako naprej . . . za povzdig našega Barage na oltar."

John Kadunc,
1229 E. 71 St., Cleveland, O.

DOSTAVEK: Na imenitno sugestijo Fr. Trampuša opozarjamo oba urednika, ki bosta imela letos na skrbi Ave Maria Koledar in Baragovo pratiko. Brat Mirko Orehek, OFM., ti jima pa pripravi "datume"!

—o—

—Buy Defense Bonds and Stamps—

DEMONSTRACIJE PROTI OSIŠČU V BRAZILIJI

Razjarjeno nad vestmi, da so osiščni podmorniki potopili več brazilskih trgovskih ladij, je prebivalstvo v brazilski prestolici Rio de Janeiro nedavno vprizorilo poulične demonstracije, pri čemer je bila vzeta gornja slika. Več nemške lastnine je bilo pri tem razbite.

DUHOVNIK PODLEGEL POŠKODBAM NEMŠKEGA BOMBARDIRANJA

London. — Tukaj je pred kratkim umrl duhovnik katoliške cerkve Rev. Charles Dunleavy. Podlegel je posledicam poškodb, ki jih je dobil ob priliki nemškega bombardiranja še meseca decembra leta 1940, katerega posledica je, da je bila uničena njegova cerkev in župnišče. Cerkev in zopet začel postavljati, ko si je bil nekoliko opomogel, vendar nikoli ni popolnoma ozdravel in nazadnje je podlegel v 63 letu starosti. Eden njegovih kaplanov je bil pri omenjenem bombardiranju ubit, drugi pa ranjen.

PAR KRATKIH PA RESNIČNIH

PODPIRAJMO SVOJE TRGOVCE!

Slovenci imamo v vsaki naselbini svoje slovenske trgovce in Podjetnike. Zavedajmo se vsaj mi Slovenci in podpirajmo jih. Slovenski trgovci so naši, naše ustanove podpirajo, podpirajmo tudi mi nje. Pokažimo vsaj tam,kjer je mogoče, svojo slovensko zavednost! Posebno priporočamo našim čitateljem, da posečajo trgovce in podjetnike, ki oglašajo v "Am. Slovencu". Pokažite čitatelji vsaj zdaj ob praznikih, da to, ko naši trgovci objavijo svoje oglase v Vašem listu odobravate! Pojdite po svoje potrebščine k njim in jim omenite, svojo zadovoljnost na tem.

—o—

"AM. SLOVENEC" ZA PRIMORSKE IN KOROŠKE SLOVENCE

Ko se je nebo začelo oblačiti in temniti nad našo staro domovino lansko leto koncem marca, so udeleženci na proslavi zlatega jubileja "Am. Slovenca" že lani dne 30. marca 1941 sprejeli resolucijo in apel, ki je bil poslan na predsednika Roosevelta, v katerem se ga prosi, da se zavzame pri prihodnjem političnem urejevanju Evrope za naše zasužnjene brate in sestre na Primorskem, Goriškem in na Koroškem, da se jih reši italijanske in nemške sužnosti. "Am. Slovenec" je torej že tedaj mislil na naše zasužnjene brate in sestre, ko v drugih taborih ni bilo še duha ne sluha o kakih podobnih akcijah.

—o—

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

"PROLETAREC" SE NORČUJE IZ REV. AMBROŽIČA!

Znani Proletarčev urednik Zaitz, ki se dela za enega najbrihtnejših v dolini šentflorjanski, se rad od časa do časa norčuje iz drugih. Na rek, "kdor se iz drugih norce brije, sam norec ostane", v takem veselem razigranem stanju možiček pozabi in razposajeno meše okrog sebe neslane in neumestne (on seveda misli, da modre in pametne) opazke. V tem slučaju se je norčeval iz razlage o kazni božji. Brihtni možiček, ki gleda na take stvari s svojimi drobnimi očmi, kakor mačka na miško, kake kazni božje seveda ne prizna. To je za stare mamice, za nas pa, ki dolge hlače nosimo in znamo "napřednost" na vatle prodajat, nam, ki znamo misliti, je pa to prazen bav bav . . je hotel z "neko" brihtnostjo povedati. Well, včasih najbolj manjka pameti tistemu, ki jo hoče drugemu prodajati. Zadnja Zajčeva neslanost, je že en tak dokaz!

—o—

Do your share to preserve the American way of life. Invest regularly in Defense Savings Bonds and Stamps.

PRODATI MORAMO

radi smrti 3 nadstropno zidano hišo, pet po 4 sobna stanovanja in grocerijsko prodajalno z vso opremo z $500.00 vrednim založenim blagom. Vse za samo $6000.00. Vprašajte na naslovu: **1913 West Cermak Rd.,** Chicago, Ill.

LOGIKA

Strategija izdeluje vojne načrte.

Taktika izvršuje te načrte.

Logika, ki je tretja veja vojaške znanosti, pa z vsem potrebnim zalaga strategijo in taktiko — v pravi množini, na pravem kraju in ob pravem času.

Sedaj, v **splošni** vojni, moramo logično znanje obrniti na vse delovanje naroda — civilnega in vojaškega. MI — **VSI** smo del programa zmage.

Naše zalagalne črte so dobesedno življenjske črte združenih narodov.

Moška sila **in** municijska sila sta vodilna činitelja.

Kongres je dovolil biljone dolarjev, **ne more pa dovoliti samo ene sekunde časa.**

Čas je naklonjen onim, ki ga cenijo kot neprecenljivo potrebščino, kakor je sedaj.

Ako v vojni prihranimo čas, prihranimo tudi življenje.— in mi vsi bomo posamezno prispevali k zmagi.

URAD ZA LOGIKO

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI

dragega nam soproga, oz. očeta,

JOHN SHEGA,

ki je zatisnil svoje trudne oči 31. marca 1941.

Leto dni je že minilo, kar si nas zapustil, ljubi moj soprog in dragi naš oče, toda v duhu še vedno prebivaš med nami in v molitvah se te spominjamo.

Počivaj v miru in naj ti bo lahka ameriška zemlja.

Žalujoča soproga AGNES SHEGA in otroci.

Chisholm, Minn., 31. marca 1942.

"SAMOSTANSKI LOVEC"

LUDVIK GANGHOFER

"Ali si se hudo prestrašila?"

Stala je tiho s povešenimi trepalnicami.

"Pozabi, Gitka! Veš, pater je ubog, bolan mož, bolan na srcu."

Svetlo je pogledala v gospoda Henrika.

Prijazno ji je pogladil z roko lase. "Pomisli, preden je pater stopil v božjo službo, je bil vitez, imel je mlado, lepo ženo in ljubke otroke in je vse svoje ljudi izgubil v eni sami noči!"

Gitki so se oči ovlažile. "O moj Bog!"

"Veš, in od tedaj včasi sanja kakor bolnik in ko si mu prej prišla naproti, je mislil prav zares, da se mu je prikazala njegova ljuba žena . . ."

"Bo že res," je naglo segla vmes Gitka, "zaklical je tuje ime, kakor se jaz ne imenujem."

"Vidiš!"

"O, zdaj se mi pa smili!" Globoko ginjena je iztegnila roko proti gospodu Henriku. "Le povejte mu, da nisem nič huda nanj in tudi ne bom več."

"Prav, otrok moj, povem mu in veselilo ga bo. Ti pa ne smeš z nikomer o tem govoriti, ljudje ne vedo vsega in bi ne razumeli."

Odkimala je z glavico.

"Pa daj, sedi trenutek. Sam sem, bova malo pokramljala."

Boječe je sedla na klop in si gladila gube na krilcu.

"Koliko si pa stara, Gitka, povej mi!"

"Lansko jesen sem dopolnila petnajst let."

"Petnajst let?" je ponovil gospod Henrik. In po kratkem premišljevanju je vprašal: "Pa ne veš morda tudi za dan, ko si se rodila?"

"Pač, pač, gospod, na dan svetega Pelagija."

Osuplo je pogledal prošt deklico. Na dan svetega Pelagija, saj to je bilo deset dni po bitki pri Ampfingu in en dan po požaru falkenberškega gradu! Tu se je bila narava čudovito poigrala ali . . . Globoko dihaje je zmajal gospod Henrik z glavo in vpraašl: "Kje ste pa bili doma?"

"V Dorfih, gospod, toda ne v vasi sami. Naša hišica je stala čisto na samem v gozdu, zakaj oče je kuhal oglje."

"Ali se moreš še spomniti na očeta in mater?"

Pogledala ga je z vlažnimi očmi. "Ali more otrok pozabiti očeta in mater? Saj molim vsak dan zanju in vselej ju vidim kakor pred seboj: oče, ki je bil kakor drevo, ovešeno z mahom, da, takšno dolgo brado je imel in veste, gospod, sivel je že pomalem, toda mamica, da, ona je imela kite še vedno kakor mladenka. In tako dobro je umela gledati in roko je imela: če se je le koga dotaknila, se je človeku zdelo kakor zvečer, kadar je prav toplo in nas boža vetrc po licih. In tako, tako rada me je imela! Mislim, da še živ človek na svetu ni imel tako dobre mamice ko jaz!" Obrisala si je z roko oči.

Gospod Henrik je vstal, stopil h Gitki in jo pobožal po licih. "Te mamice ti ne vzame nihče več, tudi če bi ti mogel dati drugo!"

Vprašujoče ga je pogledala, ker ga ni razumela.

Prikazal se je brat Severin. "Fant je doma!"

"Naj pride sem!"

Valti je stopil v izbo in v tem ko je gospod Henrik tiho govoril z njim, je Gitka vstala in se splaziła ob steni k vratom. Zunaj si je še enkrat otrla oči in odšla proti lovski koči. Toda preden je prišla do nje, je obstala, kakor bi se bila nečesa domislila, potem je stekla nazaj po poti v Peščeno drago. Hotela je poiskati izgubljene vijolice.

Ko je prišla na ovinek, se je prestrašeno umaknila. Tam na kamnu je še vedno sedel pater; v svojih rokah je držal njen venčič in strmel nanj z negibnimi očmi. Zdaj je začula tudi korake za sabo — prihajal je Valti z dvema gorjačama in smolnato baklo. Tiho je smuknila za grm in čakala. Čula je, kako sta onadva govorila in odhajala.

Nato je prišla nazaj in začela iskati. Toda venčiča ni nikjer našla.

"Zdaj ga je pa še s seboj vzel!" je zajecljala; jezila se pa ni. "Morda ima z njim svoje veselje!" In človeku, ki je toliko pretrpel, pač smeš privoščiti malo veselja. Ženo in otroka izgubiti v eni noči! Kdo ne bi imel z njim usmiljenja, ako ne ona? Saj je tudi ona izgubila očeta in mater v enem dnevu, takrat, ko je gospodarila v deželi velika smrt.

Dolgo, dolgo je stala tam in zrla za njim, kako je izginjal med zmedo skalovja in se spet pojavljal, se izgubil med temnim grmovjem in se spet pokazal.

Večerni veter je zahlidel močneje ter se ji zaganjal v krilo in se poigraval z njenimi kodrastimi lasmi. Spodaj v gorskem gozdu je pela kukavica, prva, ki je bila prišla s pomladjo in nad pologi so začele strme stene, med katerimi so se kazale samo še redke zaplate snega, živo rdeti.

18.

Mrak, ki je nad gorami pletel svoje prve nitke, je zagrnil dolino že v sivo kopreno.

Volfrat se je bil vrnil iz solarne in je sedel z Zefo za mizo. Pred dvema dnevoma si je toliko opomogla, da je zapustila ležišče — bila je moč, ki jo daje žalost in skrb.

Svojo borno večerjo sta že použila, a sta še molče obsedela; vsak je slonel z rokama na mizo in z izgubljenim pogledom premišljeval.

Lipče je klečal na klopi in kukal skozi odprto okno na prosto. Iznenada je zaklical: "Poglej, mamica, poglej, gore gorijo!" Ni ga motilo, ker ni dobil odgovora. "Tako, tako," je momljal, kimaje z glavico, "in če zgori teta Dita, tam zgoraj!"

Volfrat je burno vstal, premeril parkrat izbo gor in dol in se spustil v zapečni kot na klop, da je deska glasno zahreščala. Zefa si je z dlanmi zakrila obraz.

Prešla je tiha minuta in več; potem je Lipče radovedno iztegnil vrat; slišal je bil, da so zaškripala vrtna vratca.

"Oče, neki moški gredo k nam!"

Zefa je prebledela in Volfrat je skočil k oknu.

"Prihajajo, Zefa!" je rekel hripavo in zgrabil za mizo, kakor bi ga prijemala omotica.

"Jezus, Marija!" je jeknila žena, planila k njemu in se ga oklenila s trepetajočima rokama.

Veselo in zadovoljno Velikonoč želimo vsem posetnikom naše gostilne in restavracije in vsem prijateljem in znancem!

MARYTON RESTAURANT

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

MR. in MRS. ANTON GOLENKO, lastnika

2246 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois

Telefon: Canal 9189

Pri nas dobite vedno gorka in mrzla jedila in vse vrste pijače. Rojakom, ki pridejo od zunaj v Chicago po opravkih ali na obiske se priporočamo, da obiščejo našo gostilno, kjer bodo vedno po domačem slovenskem načinu postreženi. Skupinam, ki pridejo z busi na izlete ali drugače v Chicago pripravimo skupen obed. V takih slučajih se mora nam pravočasno in zanesljivo sporočiti radi priprav za take slučaje. Se priporočamo!

Radostno in veselo Veljkonoč

želimo vsem rojakom Slovencem!

FRANK J. GOSPODARIC

INSURANCE AGENCY

ZAVAROVALNINE VSE VRSTE. PRODAJAMO BONDE IN DRUGE VREDNOSTNE PAPIRJE.

V poslopju K. S. K. Jednote, Joliet, Illinois

Telefon 9830

Vesele velikonočne praznike

želimo vsem odjemalcem!

MARTIN GORSICH

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

900 No. Hickory Street, Joliet, Illinois

Telefon 2-2628

Vsem odjemalcem in vsem Slovencem želimo vesele velikonočne praznike!

JOHN A. BLUTH

"ROYAL BLUE STORE"

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

1207 Cora Street -:- Joliet, Illinois

Telefon 2-3390

Veselo Velikonoč

želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

FITZGERALD FURNITURE CO.

— TRGOVINA S POHIŠTVOM —

JOSEPH E. SPELICH

355-357 E. Cass St. Phone 5301 Joliet, Illinois

Trgovina odprta do devetih vsak torek, četrtek in soboto. Ob drugih večerih po dogovoru.

Swan Bread

COLUMBIA BAKING CO.

JOLIET, ILLINOIS

— Pijte vedno —

TEKOČO ZDRAVO PIJAČO

ki jo izdeluje

ALLEN'S ORANGE CRUSH BOTTLING CO.

7 Ohio Street Telefon 6417 Joliet, Illinois

RUBY STREET GROCERY & MARKET

A. GREGORICH, lastnik

V zalogi imamo vse vrste grocerijo, sveže in suho meso. Izdelujemo okusne doma narejene klobase. — Gospodinjam se priporočamo. — Obenem želimo vsem VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

154 Ruby Street Tel. 6886 Joliet, Illinois

Vesele praznike vsem!

TOM MEERS COAL CO.

Zanesljiva postrežba z premogom v vseh slučajih. Vse vrste premog. — Jako nizke cene.

— PRIDITE SAMI K NAM, DA VIDITE —

166 Collins Street Tel. 5441 Joliet, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk:

Rusi so že večkrat poročali, koliko Nemcev so poslali v krtovo deželo, ko so prišli Nemci v Rusijo krast. Številke so le številke, se bodo težko ujemale z dejstvi. "Kar kosili smo Nemce . . . " pa niti en Nemec ni padel, ker jih sploh ni bilo blizu. Da so pa Rusi Nemcem hudo "puščali", kakor pravimo, da je moralo dosti Nemcev vzgrizniti v travo, o tem ni dvoma, kakor pač pri vseh številkah, kakršne navajajo tudi Nemci za Ruse, ni dvoma, da je padlo ogromno število tudi Rusov, in bo število padlih Rusov vsakako večje.

Nemci še nikakor niso na tleh, še na vigredno ofenzivo se pripravljajo, kakor razvidno v dnevnih poročilih. Ali hočejo Nemci le ogromne mase, ali pa izgubljene mase nadomestiti? Sodi, če moreš soditi. Dejstvo le, zahtevajo 2,500,000 novih sil, in sicer zahtevajo od Italijanov en miljon, en miljon in nekako pol od Mažarov, in do stotisoč od Slovakov. Da jih dobijo, kdo bi podvomil, saj je zahteva golo povelje.

Vprašanje pa je, kakšne bodo te množice v vojaškem oziru, dasi delujejo danes le bolj stroji. Morda vidijo Mažari, da jim gre za življenje, ako prihrumi slovanska povodenj (ruska zmaga), Italijani so znani in Slovaki . . . no . . . ovčice, kamor jih naženejo.

Čudno je, da ni ničesar o — Hrvatih. Morda bodo prišteti med Mažare, ko jih Mažari smatrajo "za svoje"? Nekaj Hrvatov je že zdaj v Rusiji, bili so tudi pohvaljeni, ampak bile so tudi vesti, da so jo kar k Rusom "pofajcali". Izgleda, da se je vsaj tem Hrvatim "lesa odprla", in so spoznali, za kaj gre.

•

Angleži so bombardirali tovarne, kjer se je delalo za nemško vojno mašino, v predmestjih Pariza. Recimo, da so Francozi pač morali delati za Nemce. Taki, ki skritizirajo vsak angleški korak, pravijo, da so s tem Angleži naredili le hudo polomijo za-se, ker so si s tem zaigrali francoske simpatije, in tako odvrnili od sebe tiste Francoze, ki so vsaj s simpatijami bili na angleški strani.

Well, tudi kake simpatije so v borbi zelo velikega pomena, stvar je le kočljiva, ker se s samimi simpatijami ne more voditi take titanske borbe, kakršna se zdaj vodi. Borba se vodi z mašinami, in bombardiranje je moralo le nekaj te mašinerije izločiti, in trenotno gre za to, ne za golo simpatijo. Kdor Angležem ni prijazen, bo našel vse polno napak, da s tem svoje napake prikrije, odtod utegne izvirati neko ogorčenje.

—o—

-- Slovenci! Na vsaki priredítvi, na zabavah, taki ali taki, se spomnite tudi revežev v stari domovini. Pobirajte darove za nje!

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST

Featuring a Program of

YUGOSLAV FOLK MUSIC

Every Saturday, 1 to 2 P.M.

STATION *WHIP*

1520 kilocycles (Top of the Dial)

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

Veselo Velikonoč vam želimo!

MICHIGAN PRODUCE CO.

JOS. LEZEBROOM, lastnik

Trgovina

S KROMPIRJEM, SADJEM, ZELENJAVO in GROCERIJAMI

303 Cass Street Tel. 4855 Joliet, Illinois

— SE PRIPOROČAMO —

ZNANO -:- DOBRO

CITIZEN-BEER

(Pivo)

KI SE TOČI IN PRIPOROČA PO VSEM MESTU

Izdelujejo tudi izboren "BUCK BEER"

Dial 4714 Joliet, Illinois

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravljači ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovencem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PERIODICAL DIV. APR 2 1942

Velikonočna priloga

ŠTEV. (NO.) 62 IN TWO PARTS — PART II. CHICAGO, ILL., TOREK, 31. MARCA — TUESDAY, MARCH 31, 1942 V DVEH DELIH — II. DEL. LETNIK (VOL.) LI.

- - TI SI LJUBEZEN - -

Oče, po tvojem Sinu je prišla tvoja Ljubezen k nam. Sedaj razumem, zakaj tudi njega ni mogoče razumeti popolnoma. Zakaj ničesar ni tako težkega in skrivnostnega kakor je ljubezen. Kakor med je, ki nas že majhna kaplja tako nasiti, kakor da smo Tebe samega zavžili. In vendar je komaj vidna — tako majhna je ta kapljica. Ti me napolnjuješ in kljub temu sem še vedno prazen. Takšna je tvoja Ljubezen.

Oče, kakšna je tvoja Ljubezen. Ti imaš silo ustvarjanja. Lahko ustvariš svet iz ničesa. Iz praznega niča vzcvete po tvojem toplem dihu vse bitje. Ti si Bog, ker moreš ustvarjati. Ustvarjati pa moreš le zato, ker si Bog, ker si tako velik in dober, da moreš hoteti tudi to, kar nisi Ti. Zato si Bog. To je tvoje bistvo, da moreš ljubiti.

Zato je tudi duh, ki si ga ustvaril Tebi podoben, ker more ljubiti. Njegova bogupodobnost je v tem, da je njegova ljubezen podobna tvoji. Njo podeljuješ vsem, ki so zmožni, da jo sprejmejo. Čim dalje je kakšno bitje od tvojega, tem manjša je njegova sila ljubezni. Čim bližje Ti je kakšno bitje, tem toplejše in svetlejše je in tem bolj zmožno ustvarjanja, tem večje in mogočnejše je. To je torej največja moč, najbožanstvenejša, kar jih je: moč, da potrdimo, priznavamo, hočemo, prenašamo in uveljavimo nekaj drugega, nego smo mi; da stopimo v ozadje za nekom drugim, ko obenem z vso svojo bistvenostjo bivamo v njem, da postanemo vidni v nekom drugem, sami pa ostanemo nevidni. Saj prav zato si tako neviden v svetu, ker si ga postavil pred sebe.

Takšna je torej tvoja Ljubezen in vsaka ljubezen: da se povzdignemo nad sebe, da poletimo nad sebe, da tako ostanemo pod seboj, da sami sebe zapustimo zato, da smo v drugem, da se osamotnjeni ne zapremo vase, ampak da preletimo meje lastnega bitja, pa čeprav bi bile te meje v neskončnem. Prekoračiti to, kar smo sami in kar smo dosegli, zato da dosežemo nekaj, kar mi sami ne moremo biti, torej pridobiti nekaj za drugega, zanj dovršiti nekaj, kar sami zase nismo. Na ta način Bog Boga samega premaga (če naj se izrazimo v našem bednem jeziku, ki pravega nikoli ne more zadeti). To je višek bogupodobnosti: da sami sebe zapustimo in iščemo drugega, da gremo mimo sebe, da drugega najdemo in v njem pristanemo, da pokažemo svojo veličino in moč, ko samega sebe izničimo.

To je tvoje ustvarjajoče bistvo, tvoja ustvarjajoča sila: moč tvoje Ljubezni. Ljubezen je ustvarjajoča. Četudi ne bi bil ničesar izven sebe ustvaril, v Tebi je večna reka, ki teče k Drugemu. V neprestanem toku je v tebi izhajanje od Očeta k Sinu in od Očeta in Sina k Duhu. To je tvoja najnotrajnejša postava, postava ljubezni: eden teži k drugemu, Jaz k Ti in Ti k Jazu; takšna je vsaka ljubezen.

Ti si Ljubezen. Zato si tudi vsemogočen. Vrhunec moči je: ustvariti nekaj, kar nismo mi sami. In prav to hoče ljubezen. Na svojem višku moč postaja ljubezen. Ljubeča moč je Vsemoč. Moč, ki vse premore, je Ljubezen.

Zato pride ljubezen na koncu, kakor se tudi vrh dosega šele na koncu. V razodetju, ki si nam ga dal o sebi in svojih delih, je beseda o Ljubezni zapisana na zadnjih straneh v zadnjih vrsticah. Treba je prestopiti mnoge stopnice, preden se nam razodene ljubezen. Tako je v tvojem stvarstvu. Tam kjer stvarstvo šele začenja biti, se ljubezen še ne more očitovati. Tam je boj, tam se vpeljavlja Jaz sam, tam vlada samovolja in gola volja do moči. Treba prepotovati mnoge doline in tesni, globeli in vršiče ter predgorja, preden uzremo pred seboj visokogorje ljubezni. So ljudje, ki v tvojem svetu in vsem tvojem delovanju sploh ne vidijo nobene ljubezni, ampak samo trdoto, oblast in krutost. So pa tudi ljudje, ki povsod v tvojem svetu in v vsaki stopinji tvojih nog opazijo tvojo Ljubezen, toliko ljubezni, da se jim zdi brezmerna, prekipevajoča in nedopovedljivo sladka in velika. Ti ljudje so v resnici veliko predelali in prepotovali: vso dolgo pot do Tebe — iz nižin, kjer se tvoja ljubezen še ne vidi, do tam, kjer se dviga notri v nebo.

Toda prav tam tvoje stvarstvo zopet ugaša. Tako blizu Tebe smo že na tistem vrhu, da spet tam ponehava; na tej višini moreš biti samo še Ti. Tam v najbližji bližini tvoje lastne luči se že začenja tema, ki ostane, potem ko tvoj svet ugasne, tema, ki hodi pred Teboj. Na ta način nam postane jasno, zakaj mora ustvarjena ljubezen, ki jo Ti pošiljaš od sebe, tvoja sladka poslanka, prehoditi toliko temnih krajev. Ona živi vedno v temi, v tihoti, v oblasti trpljenja, v razsežnih resnih vrtovih, kjer cvetejo mire. Vsa ljubezen, ki jo nahajamo razun Tebe na svetu — in če se Ti sam pojaviš na zemlji, se bo tudi tvoji ljubezni tako godilo — je žrtvovana, je kakor kadilo v ognju, kakor prelita kri, pogašena, kakor umirajoče življenje. Je prenehajoči svet, čeprav še ni Bog sam. Ona živi v somraku neskončnosti, ki leži med tvojim svitom in ustvarjeno lučjo. Ustvarjena ljubezen je morje, ki se razprostira med Teboj in obalami sveta kakor Tihi ocean. Ona druži in ločuje Tebe in tvoj svet.

Zato je ljubezen skrivnost; vanjo je treba verjeti; treba je poguma, da verujemo vanjo, v to hčerko tvoje noči, v njeno bitje, v njeno vrednost in dragocenost in v dopadenje, ki ga imaš z njo. Kdor je doma samo na vidni celini zemlje, ta ne bo videl velike temne vode, po kateri hodi tvoja ljubezen, njene čudovite, strah vzbujajoče steze črez brezdanja brezdna. Kdor pa izhaja naravnost od Tebe, ta jo bo srečal na samotnih daljnih potih, ki vodijo v svet; jo bo našel v vseh malih in bednih kolibah, na vseh mestih trpljenja, na vseh gričih, kjer stoje križi. Treba je prepotovati gozd križev, preden najdemo tvoj svet, treba je prekoračiti temno polnoč, preden pridemo iz tvojega opoldneva k tvoji jutranji zvezdi. In glej v tem mračnem žalostnem vmesnem kraljestvu, v tem gozdu križev, roma tvoja poslanka ljubezen, hčerka tvojega srca in najboljši angel človeštva.

Kamor pride ta ljubezen, tvoja poslanka, med nas, tam se vse razveseli. Zagrnjena romarica noči vse razsvetli. Lahko je zapaziti, kje se je ljubezen tvojemu svetu nasmehljala, kje se ga je dotaknila, kje se je je svet napil. Njegova trdota, njegova borba za obstanek, njegov mrzli ledeni sijaj od ljubezni ni ogret. Toda tam, kjer se smeje, poje in cvete, kjer začenja porajati in ustvarjati, kjer leči in poljubuje, tam je sicer še v somraku in noči, je pa obenem že v tvoji luči. Tu mu smemo že zaupati. Kjer greje, žari in dobro de, tam se je v njem zbudila slunja, da je Tvoj, da je tvoje delo, od Tebe ljubljeno in poslano. Tu se spomni poslanstva, ki si mu ga nedoletnemu naročil. Toda tam, kjer še grozi, besni in divja, kjer z mrzlim sovraštvom ubija s smrtonosnim orožjem, tam še spi ali je zopet zapadel težkemu snu, ki mu leži v udih še od takrat, ko ni bil Nič; ni še premagal niča, še vedno mu je preblizu.

(Dalje na 2. strani)

ZVELIČAR JE VSTAL IZ GROBA

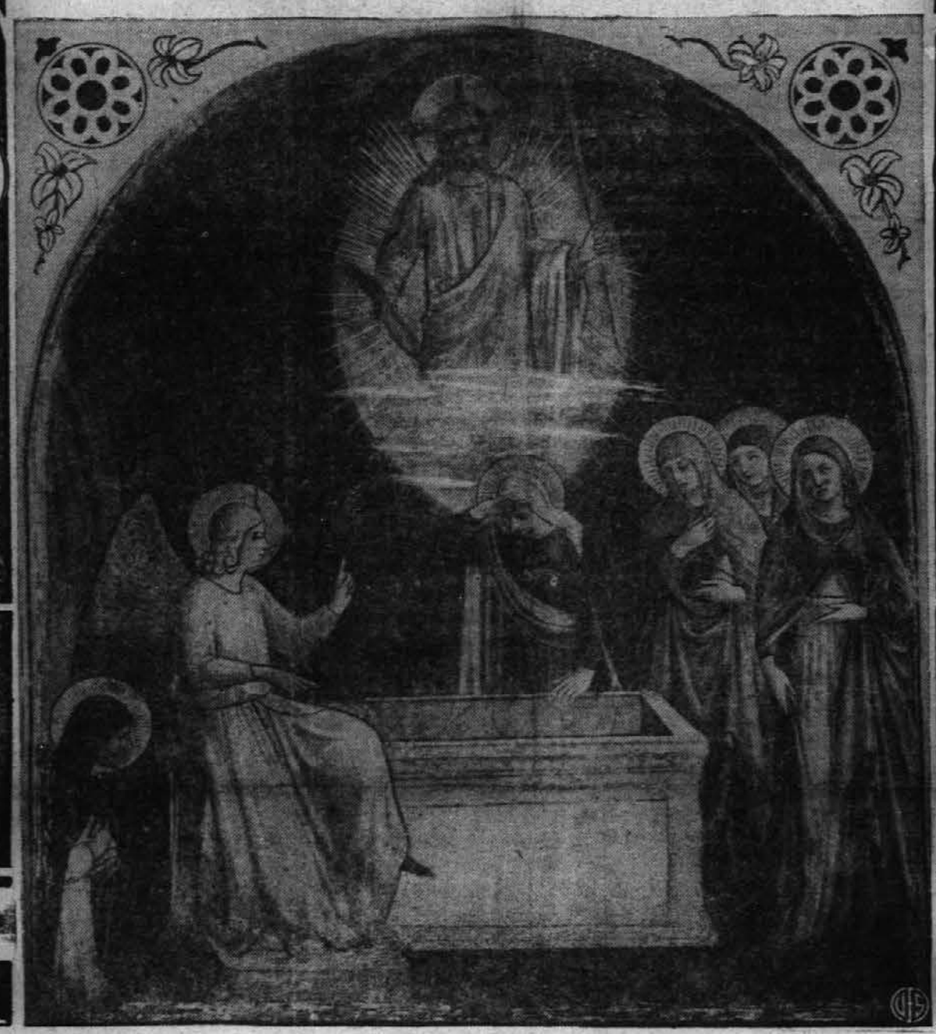

Vstajenje

Pozdravljen, dan veseli,
od davna pričakovani!
Kristus je od mrtvih vstal
v zdravje človeški rani.

Pribit je bil na križu,
ležal tri dni v gomili,
vstal je, da vse prenovi
v pomlajajoči sili

Trem Marijam angel
je rekel: Ni ga tu!
Vstal je od mrtvih, zmagal
gluhe zidove grobu!

Ne bo več glad moril nas!
Gospod, naj naše trpljenje
odreši Tvoje sveto
iz mrtvega groba Vstajenje!

Poljsko, Jan Kasprowicz.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE IN MNOGO PIRHOV ŽELI VSEM NAROČNIKOM IN PRIJATELJEM

Uredništvo in Uprava.

TI SI LJUBEZEN . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zato je še zvezan, zaspan in težko razume.

Tvoja ljubezen mora romati daljna pota, proč od Tebe skozi vse temne brezkončnosti, ki Te od sveta ločijo, preko vseh višin Tvojega sveta daleč do najskrajnejših dolin tja v obmejne kraje, kjer se Tvoj svet šele začenja dvigati iz niča. Tukaj, v teh krajih, je njen svit še čisto slab kakor sij daljnje, daljnje zvezde. Zato ima tvoja ljubezen toliko različnih svetlob in pestrih barv, toliko različnih oblek in oblik, kolikor je točk, do katerih dospe, tako da jo komaj spoznaš, če jo tu ali tam srečaš. Drugačna je pri Tebi — to se razume samo pri sebi — drugačna na svetu in na vsakem kraju sveta. Drugačna daleč zunaj, kjer mora grozeče stopiti pred Nič in se boriti z njim. Toda vse te izpreminjajoče se oblike ljubezni so v Tebi, kakor brezštevilni angeli. Ti jih pošiljaš, in kamor tak angel stopi, se javi v obleki ljudstva, h kateremu je prišel. Toda od Tebe so vsi. V Tebi je ljubezen dveh, ki sta obdana od ograje skrivnostnega vrta, in brezmejno vesoljska ljubezen, ki je odprta vsem. Ti si ljubezen, ki odpira bleščeče oči kakor ognjen Kerub, in gleda svetlo in junaško, da se ustrašimo njene vzvišene nepristopnosti. V Tebi je ljubezen samozavestne svobode in jasnih misli, pogumnega dejanja, hladne in drzne volje, zapovedujočih žrtev. Toda Ti si tudi ljubezen čudovite opojenosti, ki omedleva ko blaženstva pijani Seraf in se pusti nositi od široke in globoke reke, v kateri utone vsako znanje in hotenje in se nad ljubečim zgrinja samo Bitje kot žareča tekočina.

Ker si ljubezen, zato razodevaš nepregledne mnogoličnost in polnoto. Tvoja moč je samo ena in enostavna — tik nje se nahaja nemoč. Tvoja modrost je samo ena; vse, kar je izven nje, je že neumnost in nesmisel. Toda tvoja ljubezen je kakor cel svet samih vrhov in vsak je različen od drugega. Javlja se v vedno novih oblikah, ki nosijo samo skupno ime ljubezni. In nosijo ga po pravici. Sicer pa so si tako malo podobne, kakor tvoji angeli, o katerih vemo, da je vsak od njih samosvoja in posebna vrsta, ki jo edino on zastopa. Vsi so eno v Tebi, toda v svojih pojavih in korakih po svetu so kakor mogočni knezi, ki vsak vlada drugi deežli. Vsak je najvišji in edini v svojem kraljestvu.

Zato imajo angeli tvoje Ljubezni toliko tisoč različnih imen. Tu doli pri nas nosijo imena reve in trpljenja, imena mater in dekel. Ljubljenki pravimo dekle. Toda višje gori, v tvoji bližini, nosijo imena: gospodarstva, moči, prestolov in veličastev, kakor jih naziva sveto pismo. Čisto globoko v Tebi samem, kjer so doma, pa imajo Tvoje lastno neizrekljivo ime. Zakaj tam so vsi skupaj le Ti sam. Ti si Ljubezen.

† P. Peter Lippert S. J.

(Iz knjige: Človek Job govori z Bogom, 1936.)

KAMEN NA PRAGU SRCA

W. N.

Katarina, posestnica, je sama sedela v svoji pražnji sobi. Eno od majhnih oken je bilo na stežaj odprto in s toplim valom zlate nebeške luči je plal v sobo trpki vonj po vstajajočih travnikih, slovesno zvonenje zvonov in radostni glasovi ptičjih pesmi. Tudi žuborenje mnogih majhnih vodic je brnelo zraven in se je oglašalo ko večna, tiha, daljna melodija.

Katarina je vse to podzavestno slišala in se ni zanimala za glasove. Bila je visoka, koščena žena, okornega, skoraj moškega obraza in svetlih, strogih oči, ki niso nikoli videle, da rastejo med žitom tudi cvetice. Bila je do same sebe in do drugih neizprosno stroga in ni skoraj ničesar drugega občutila v življenju ko le njegove potrebe.

Ni bila torej ženska, ki bi brez dela posedala in se ozirala za soncem, poslušala ptiče in se zasanjala v kake nepotrebne misli. Vendar se danes kar ni dalo drugače. Bila je velika nedelja in v hiši je bilo vse storjeno in se je vsepovsod svetilo. Že zjutraj je bila v cerkvi, a zdaj vendar ni mogla na polje, da bi delala. Pa je molče sedela v nizki, prostorni sobi in se ni mogla ubraniti, da ne bi s pomladanskim vonjem in petjem ptičev in z velikonočnim soncem prišlo tudi še vse drugo, čeprav že zdavnaj minulo, k njej.

Mogoče se tudi ni mogla več tako upirati kakor prej, ko je kar s treskom zaloputnila vrata, ki so vodila v neko skrivno, zasuto globino njenega srca, kjer je bilo nekaj mehkega in toplega in kar je časih zaskelelo. Človek se postara, res je, in je tako nekam slaboten, in pa, časih pride tako nekakšna želja, taka čudna, nepoznana želja po nečem, kar ni samo kruh . . .

Kako so tiste male, številne vodice začele kar veselo in sproščeno žuboreti povsod krog hiše, pa dol po rebri, koder pač še sneg leži in led! Zdaj se je le vse otajalo in — kako čudno! — ta debeli, trdi led se je spremenil v tiho, ljubko pesem. Prav takole je nekoč dejala Anica, edini Katarinin otrok: "Lej, mati, kako ti to vse poje in se smeje." Anica, bleda, nežna Anica, ki je imela oči, ko da bi zmeraj nekaj sanjala. Tako pridna in mehka je bila, tako poslušna ko nobena. Nikoli ni bilo treba trde besede za Anico.

Stara žena je težko dihala. Videla je deklico, kako je tako vsa svetla, svetlih las in bele kože in tako krotko in nežno hojevala po tej tihi, strogi hiši in je najrajši oskrbovala male piške, pa ovčke in rožice. Kako grenko se je jokala, ko je bila že velika! — Kadar je prišel mesar v hišo in je vzel s seboj kako ovčico ali telička! Vendar je zmeraj vdano prenesla vse, karkoli je mati zapovedala. Očeta se je komaj spominjala, saj je bil tako zgodaj umrl in zato je morala Katarina postati mož. Enkrat samkrat pa ni bila, le enkrat ne.

To je bilo takrat, ko je mati nekega mladega dninarja spodila od hiše; ta se je bil zagledal v njeno hčer. In takrat je bilo dekle bledo in obupano prišlo k njej: "Mati, rada ga imam . . ."

Katarina takrat ni vedela, ali naj bi otroka v svoji hudi jezi udarila, ali pa naj bi se zasmejala taki trapariji. Njena Anica — pa takle pritepenec! Pa je le mrzlo in rezko zapovedala drhtečemu dekletu: "Da mi nikoli več ne zineš tega! Zdaj pa zgini!" To naj bi bila kazen za dekleta.

In res je odšla. Tiho in brez ugovarjanja, ko zmeraj, vendar vsa strta. Pri vratih pa je svoje ugaslo obličje okrenila k materi in je zajecljala: "Odpustite mi, mati, jaz — ne morem drugače!" In nato je odšla, resnično, odšla je, ta njen nežni, pridni, tako varovani otrok. V orkanu divje strasti se je vse sesulo v dekletu — in odšla je od doma, od matere in se odpravila k tujcu. Katarina pa, ta ponosna žena, ni imela nobenega otroka več.

Anica je pač ostala v vasi s svojim možem, a Katarina je ni več videla, ni hotela ničesar več videti ko svoje posestvo in svoje delo. Saj je dobro vedela, da je Anica še večkrat prišla v mraku k njenim vratom in je prosila: "Pusti me k materi!" A stara Mina se je pač jokala, pa je vendar ni pustila v hišo. "Nočejo te videti! Nobene besede jim ne smem ziniti o tebi, drugače bodo še mene na stare dni spodili iz hiše!"

Anica se je splazila spet nazaj, nazaj k svojemu možu, katerega je tako ljubila, da je zaradi njega vse zapustila. Seveda, ta razpolovljena sreča ni dolgo trajala; nežna, drobna Anica je morala umreti, ko je dala otroku življenje.

Tudi zdaj so videli ljudje, da je Katarina ostala ista: trda in kamnitih potez. Priskrbela je svoji hčeri pogreb, kakršen se spodobi hčeri bogatega gruntarja, a nato je potekalo njeno življenje ko dotlej. Nikdar se ni zmenila za zeta in otroka; niti poznala ni deteta. Zet se je kmalu nato spet oženil. Kaj bi naj bil tudi storil? Če mu leži v hiši majhen črviček in nima nobene druge žive duše in je treba iti vsak dan na delo, mora človek vendar nekoga imeti, ki poskrbi za otroka in ki kaj skuha. Da, takole se je vse to zgodilo in Katarina je sedela kar sama v hiši. Resnično, boleti jo je začelo vse to, tam nekje v globini srca, pa kar nenadoma, čeprav je že vse zdavnaj preteklo. Pač je bila kriva starost, da je bilo človeku tako hudo in čudno . . .

Mahoma se je zdrznila, prebudivši se iz mrkih misli . . . Zunaj, v nedeljski tišini, so odmevali brzo hiteči koraki. S ceste je naglo priteklo dekletce na dvorišče, stisnila se je k vrtni ograji, s plašnimi očmi pregledala okna in je nenadoma šinila proti skednju. Deklica je imela prav tako svetle lase, da se je Katarina nehote spomnila svoje mrtve hčere. A ti lasje so bili nepočesani in razkuštrani, pa danes, na veliko nedeljo, in tudi oblekca ni bila preveč snažna in zdelo se je, da tudi cela ne.

Nenadoma je šla tudi stara Mina čez dvorišče in proti skednju. Katarina se je hudovala. Seveda je ta avšasta Mina spet poklicala to malo umazanko sem! Vedno več si upa! Vse sorte je že uvedla v hiši! In spomnila se je, da je že večkrat zapazila kje blizu sebe tako nekaj kuštravega, kakor je bila tista punčarica. Vstala je. Videti mora, koga Mina spet krmi z njenim kruhom!

Zunaj je zagledala Mino, ki je kakor straža stala pred na pol odprtim skednjem. Dekletce je zardelo do ušes, ko je zagledala gospodarico prihajati, vendar se ni zganilo.

"Koga pa imaš tam v skednju, Mina?"

Dekla se je kljubovalno namrgodila in je gospodinji zastavila pot, da je morala obstati pred vrati. —

"Pustite, nihče vam ne bo nobene reči ukradel! Samo otrok je notri in si izbira jajca za piruhe — in te so iz mojega denarja!"

"Ta je pa dobra," jo je zavrnila Katarina, ki jo je deklino vedenje razjezilo. ". . . da kar s ceste ljudi pobiraš v moj skedenj!"

"Nikar ne vpijte!" je dejala Mina z žalostno resnim glasom. "Pustite ubogi stvarci to malo veselje! In to niso nobeni ljudje s ceste. To je Aničina!" In ko je stroga gospodinja osupnila in so bile njene poteze skoraj plašno zbegane v trdem obrazu, je Mina tiho in hitro govorila dalje, medtem ko so svetle solze polzele po njenih uvelih, dobrih licih:

"Tri ima zdaj njegova druga žena in tale, Aničina, je zmeraj odveč. Moj Bog, saj nimajo ne spredaj ne zadaj nič, in če se vsako leto rodi kaj novega, od kod naj pa jemljejo jedačo? Le to . . .", in obrisala si je mokra lica s predpasnikom in je sovražno motrila gospodinjo, ". . . da se otrok naše Anice takole potika okoli in je tukaj . . ., nak, mati, to je sramota! Kar še danes me spodite, če hočete, povedala sem vam pa le! Punčka pa, sam Bog ve, taka je, kakor da bi me Anica gledala . . ."

Končala je, pustila osuplo gospodinjo stati in je zginila v temini skednja.

Katarina je šla počasi nazaj v svojo lepo, gladko, samotno sobo, kjer je vsa razrvana obsedela in ni mogla nič več najti onega hladnega, jasnega miru kot navadno.

"Kakor da bi me Anica gledala . . ."

Ali se ni že večkrat v dnu svojega srca pokesala, da je svojega ljubljenega otroka spodila od hiše? Seveda, a takrat je bilo prepozno, ko je bila že mrtva. A zdaj je bil Aničin otrok pred vrati — in za to je še čas. Ali pa bo tudi čakala, da se bo povsem uničila? Tako suhotna in prozorna je bila. Ljudje imajo nemara prav, če pravijo, da sem trda ženska —, le kako bi bila sicer vsa ta leta mogla otroka prezreti!

Globoko, globoko je šla stara, samozavestna žena vase. Vse oledenelo se je otajalo in spoznala je, da mora človek imeti in dati življenju več ko delo in kruh.

Ko so v mraku zapeli velikonedeljski zvonovi, je šla k možu svoje hčere in ga prosila, ali ji da vnukinjo.

Ni je dal rad, čeprav je bil v stiski. Slednjič je pa le iztisnil skozi zobe: "Vem, da ji bo pri vas bolj lepo ko pri nas — vzemite jo!"

VELIKONOČNI ZVONOVI SO MU ZVONILI...

Jan Plestenjak

V dobraški župniji že pet let niso zvonili zvonovi. Zvonik je stal zaprašen, prazen in kar sram ga je bilo kot ptiča, ki so mu pristrigli peroti in ga še s tujo barvo našemili. Netopirji so se zbirali v njem in postovke so gnezdile za tramovi, na katerih so se pred petimi leti pozibavali zvonovi, peli, molili, jokali, vabili in — klicali na pomoč, kadar je plamen obliznil leseno bajto ali pa polni skedenj mogočnega gruntarja.

"Tako dolgčas je, odkar ni zvonov!" je zastokala Rožnikova Mana.

Še maša se mi zdi prazna, ker nič ne zvoni," je menil Adamovec.

"V peklu se bodo cvrli, ki so Bogu posvečene zvonove v topove prelili!" se je jezila Mačeradnica. Igalar se je pa muzal, nič ni rekel, nič se ni obregnil, mežiknil je proti grapi in pljunil.

"Glej ga, brezverca!" je pomislila in zazeblo jo je v duši. Igalar ni hodil k maši, praznike in nedelje je zanemarjal; če je bilo dosti dela, je delal, počival pa potem v sredo ali v soboto.

"Čuden je ta človek!" je zmajeval Rožnik, Igalar je pa lezel proti svojemu lazu. Pri Vodniku je živinče zdravil in pri Anžiču je ovco pogledal.

"Zna pa tudi vse ta človek!" je namignila Mana in gledala za bradatim, od sile širokim in trdno zgnetenim Igalarjem.

"Za zvonove bomo pobirali!" jo je predramil Kamnar. Oči so se mu smejale in v obraz se je nekam pomladil, čeprav so se mu na glavi kregali ostanki črnih las z belimi.

"Res?" so se ustavili vsi.

"Res, res!"

"Vendar, vendar!" je hlipala Mana in zdelo se ji je, da v zvoniku že pozvanjajo novi zvonovi.

"Sram nas bi bilo lahko, podružničarji se nam že smejijo!" je razsodil Rožnik.

"Za zvonove se moramo pobrigati, to je pa res!" se je zavzemal Močeradnik.

Tiste dni sta ključarja nabirala po vsej fari, potrkala pri gruntarjih in pri bajtarjih in vsakdo je primaknil za zvonove, kolikor je pač mogel.

"Naj bo, pet smrek bom dal za zvonove!" je zastokal še Žmigovec, ki mu ga ni bilo v devetih farah podobnega skopuha.

"Za vse drugo, za zvonove pa ne!" se je dušal Igalar in se razkoračil pred ključarjema. "Kadar bom mrtev, pa naj zvone s kravjim zvoncem, naša Čada ga ima iz Bohinja. Ta vam poje, da je kaj."

"Igalar, Igalar, ti se boš še za jezik ugriznil!" sta ga opominjala ključarja, Igalar se je smejal, po stezi nad hišo pa je ubito pozvanjalo; Čada se je vračala s paše in za njo telice, junice, junčki in ovce.

"Poglejte jo! Pa naj še kdo pravi, da tako zvonjenje ni lepo, ha, ha!" se je zarežal Igalar; ključarja sta se izmuznila skozi vrata, vedela sta, da se Igalar ne da omehčati. Trma je trma, ne upogne se, pa če bi ga v tla zabili.

Čez pol leta so v dobraški fari zvonili novi zvonovi in s svojo pesmijo izvabljali solze. Za vso faro je bil ta dan praznik, Igalar pa je zavil v hrib in lovil modrase.

Nekam nerodno mu je bilo in zvonovi so mu očitali in mu udarjali na srce, ki pa je bilo gluho. Odkar mu je bila žena umrla, se je čutil zapuščenega; kdaj pa kdaj se je pomudil na njenem grobu in vselej se mu je zdelo, da sliši iz groba njen glas: "Za božjo voljo, ne bodi tak!"

"Sam ne bom vzdržal!" se je pridušal. Sinovi in hčere so se mu kujali in se ga izogibali. "Oženil se bom!" je renčal in kar ustrašil se je svojih sivih las, skozi katere se je svetlikala pleša.

Tiste dni je zvonilo v dobraški fari kot za stavo. Igalar se je pa odpravljal k poroki — v sosednjo faro.

"Sram ga je!" je menil Rožnik.

"Cerkveno se bo pa le oženil!" je zamomljala Mana in kar lahko ji je bilo pri duši.

"Stara se, pa se je spremenil. Bog ga že še ni zavrgel!" je povzel Rožnik in zaskrbljeno pogledal proti Igalarjevi domačiji. Streha je rebra kazala in nekaj oken je bilo zamašenih s cunjami, ker so se šipe pobile.

"Nevesta je zanj pa le premlada. Slabo govore o njej, nič prida ni! Jej, jej!" je zajavkala Mana in sama ni vedela, zakaj se ji je Igalar tako zasmilil.

*

Tisti dnevi pred veliko nočjo so bili mrzli in po grapi je ležalo še za ped snega in v kolesnicah so se nabirale mlakuže čez dan, pa zamrznile čez noč. Skozi ivje vrbje ni moglo pognati mačic.

Igalar se je postaral in njegova mlada žena je renčala okrog hiše, nič ji ni bilo prav in niti ene lepe besede ni spregovorila z možem.

"K vstajenju bova šla. Pripravi se, z umazancem ne bom hodila!" je zamomljala, Igalarju se je pa čudno zdelo, da ga vabi k vstajenju, ko vendar nikoli ni hotela nikamor z njim. Hvaležno jo je pogledal, potem pa povesil oči in temna slutnja mu je legla v dušo, pa je ni mogel razumeti.

Ni se še danilo. Velika nedelja je trkala na okna, v duše. V dobraški fari je vstajenje ob petih zjutraj. V zvoniku je potrkavalo in klicalo, vabilo in pelo velikonočno pesem:

"Zveličar naš je iz groba vstal . . ."

Igalarju je bilo mehko pri duši kot takrat, ko sta z rajnko materjo bila na božji poti v Crngrobu. Nekaj ga je klicalo k vstajenju, nekaj ga je pa opominjalo, naj ostane doma. "Ob desetih pojdi k maši!" mu je šepetalo.

"Ali si se že okomotil?" je zagodrnjala žena in glas se ji je nekam tresel.

In sta šla še v temi k vstajenju, na ovinku pred grapo je žena nekaj mrmrala, Igalar je pa še slišal ni, v prečudni tesnobi se mu je kopala duša. Zvonjenje ga je omamljalo in prav v dnu srca se je prebudilo kesanje, zakaj ni še on primaknil za zvonove, morda bi mu še lepše peli.

Tedaj pa je počilo. Igalar je zarjul, zakrilil z rokami, se opotekel in se zvalil pod pot — mrtev.

Zvonovi so peli, pritrkavali, procesija se je vila skozi vas, mimo pokopališča in vsepovsod je odmevala pesem:

"Zveličar naš je vstal iz groba!"

Po procesiji je Igalarca — imela je že črno ruto — stopila k župniku in mu razodela, da ji je moža nekdo ustrelil in da leži mrtev nad grapo.

Čez dobro uro so zajokali dobraški zvonovi, na velikonočno nedeljo so jokali za Igalarjem, zvonili so, zahtevali kazen za morilca in prosili za odpuščanje pri Bogu, ki je svojega Sina žrtvoval, da bi bil možu, ki je rekel, naj mu ob smrti Čada pozvanja z bohinjskim zvoncem, usmiljen, pravičen sodnik pa njegovi ženi, ki je najela morilca, da je z grehom oskrunil svetost velike nedelje..

V procesiji je korakal tudi Amerikanec Tone. Trideset let je srkal ameriški zrak, trideset let ni slišal domačih zvonov, za veliko noč so pa zapeli tudi njemu in mu priklicali mladost.

Igalar je bil njegov prijatelj, v šolo sta hodila skupaj in trideset let ga že ni videl.

Zvonovi so jokali in Amerikanec Tone je zajokal. Trideset let ni videl domače cerkve, nikoli je pa ni pozabil. In skozi trideset let je vsak večer molil, da bi še kdaj srečno zagledal domačo faro in pomolil pred oltarjem farnega patrona.

"To je za zvonove!" je ogovoril župnika in mu izročil šop bankovcev, da je gospoda iznenadilo.

"Da bi nebesa izprosili Igalarju!" je izjecljal Amerikanec Tone, ki ga v vseh tridesetih letih nobena smrt ni tako presunila.

VRNIL SE JE

Ignac Koprivec

Štirinajst let je bilo poteklo od onega pomladnega jutra, ko je Franc Gabrovec zaklenil svojo potno košaro, jo zadel na rame ter se odpravil v svet za delom.

Starši so imeli na Kobušaku kočarsko posestvo: kos peščene zemlje, leseno bajto, v hlevu pa dve kravi, s katerima so si tu pa tam potegnili z njiv pridelke, listje iz gozda, ali pa so zapeljali v mlin vrečo žita. Orali niso z njima, ampak so orača odslužili pri kmetu z delom. Prav tako so imeli na odslužek tudi nekaj ogonov krompirja, slog koruze in kos travnika, ki jim je dajal seno, zakaj njihov grunt je bil brez travnikov in majhen, da ni preredil pošteno niti treh ljudi.

Franc je bil izmed otrok najstarejši, zato je vse delo ležalo na njegovih plečih. Oče se je vrnil iz vojne pohabljen, mrk in nesposoben za delo. Ostali otroci pa so bili bolehni in telesno zaostali. Ona dva, ki sta bila zdrava, sta bila za delo še premajhna. Sovražno razmerje je čutil v sebi do vseh teh brezdelcev, ki so le hoteli, da jim rodi grunt obilo, da bi ne bili lačni, in Franca priganjali k delu. Če se je le malo spravil v senco opoldne, ko je solnce žgalo kakor razbeljena peč, je zagodrnjala nad njim hroma sestra, mu rekla grenko besedo in ga pogledala strupeno in tuje, da ga je njen pogled stresel. Ko pa se je v deževnem dnevu vrgel na seno, da bi poslušal šumenje dežja, ki je pršel na slamnato streho in šuštel med listjem sliv, jablan in hrušk, je prišel na skedenj oče in prisluhnil: ko je čul šumot sena na hlevu, je zakričal, kakor bi bil zmerjal hlapca: "Le smrdi v senu, lenuh! Grablje pa so brez zob, rasoham so se polomili rogovi in sekire so brez toporišč."

Zvlekel se je s hleva v kolarnico in se lotil dela, v srcu pa mu je dan za dnem vstajal močnejši odpor do dela, ali brzdal ga je še, zakaj mati mu je obljubila posestvo. Nekega večera pa je ujel pomenek med očetom in materjo. Tikal se je njega in posestva.

"Če dava grunt Francu," je pojasnjeval oče, "se bo oženil ter naju izrinil v kot. Sama vidiš, kak je: trmast in trd. Ne bi se dal preprositi za nič na svetu. Mislim, da bi to tudi tebi ne bilo prav. Naj se oženi z doma, če se že hoče, grunt pa obdrživa še midva; dala ga bova Tomažu, ko dorase."

Prihodnje jutro se je sprl z domačimi, pospravil svoje reči in šel.

V prvih povojnih letih je bilo v mestu dela dovolj. Dobil ga je vsak, kdor je le hotel delati, in plačano je bilo tako, da je človek lahko pošteno živel.

Franc Gabrovec se je oprijel naprej dela na stavbah. Bil je vajen solnca in slabega vremena, hudo delo ga ni moglo utruditi, ali vendar ni bil zadovoljen, zakaj čutil se je podrejenega vsakomur in vsem. Vajenci so ga zmerjali s kmetom in se mu režali. Komur se je ljubilo, je zakričal nad njim, ga poslal po to in ono, in on, sin svobodne zemlje ni vzdržal. Poiskal si je delo v tvornici in zazdelo se mu je, da se mu je življenje uravnovesilo, se spravilo v tir ter se usmerilo nekam k dobremu.

Leta so tekla. Tiho so se pomikala dalje, bila so mirna in topla, lepoto in dobroto so tresla na zemljo in človek se jih je veselil.

Vsako drugo leto je Franc prejel od doma pismo, drobno in zmečkano pismo, popisano s tintnim svinčnikom z materino pisavo. Mati ga ni pozabila; ni mu zamerila bega v svet, vsi ostali pa so se branili misliti nanj. V prvem pismu mu je sporočila, da je umrl oče. Takrat je z vsem srcem zahrepenel po domu, po Kobušaku in po rodni koči, ki se mu je zazdela lepša od graščin in od poslopij, v katerih so stanovali njegovi gospodarji, zakaj stala je v širni svobodi, veter se je zapikoval vanjo, ptiči so jo obletavali in solnce jo je poljubljalo sleherni dan, ko je prilezlo izza madžarskih nižin. Ali navdušenje se je naglo poleglo, zakaj počasi se je uklanjal onemu občutku odpo-

(Dalje na 3. strani)

VRNIL SE JE . . .

(Nadaljevanje s 2. strani)

ra do grunta, ki zajame skoraj slehernega kmečkega človeka, ko dela nekaj časa v tvornici, kjer se odvadi zraka in solnca. Hrepenel je po svobodi, po gozdovih, po zeleni travi doma, toda ko se je spomnil trpljenja na gruntu, je potlačil hrepenenje vase in ostal v tvornici.

Zatem so prihajala druga pisma. Umirali so bratje in sestre, kakor trava pod koso so padali za jetiko in mati je tožila, ga prosila, naj se vrne, da ji bo v pomoč na stara leta, saj grunt bo tako njegov, ker se bo sestra, ki je še ostala, gotovo omožila od hrama.

Ni ji odgovoril na pismo, zakaj tisti čas je bil odkril lepoto mestnega življenja, kakor se mu je zdelo. Našel je prijetno družbo, s katero se je vlačil po krčmah, po veselicah. Grunt je zasovražil, ker se mu je zdelo, da mu je ukradel najlepša leta, in če ga je kdo vprašal, kje je doma, je svoj rojstni kraj zatajil, kakor bi se sramoval zelenih gozdov, ki se razprostirajo okrog Kobušaka.

Sedem let je živel brez zveze z domom, ki je dobil med tem novega gospodarja. Sestra se je bila omožila s Kolarjevim Vinkom; nosila pa je v sebi tudi kal jetike in po nekaj letih zakona je umrla.

Mati je ostala sama. Ni še oddala posestva, le z besedo ga je obljubila zetu in hčeri in jima pustila, da sta gospodarila kakor na svojem. A zdaj, ko je hči umrla, je znova zmislila na sina. Ne bila bi rada, da trud njenih petdesetih let požre tujec, ki je mnogo pripomogel k hčerini smrti. Pisala je sinu, toda pismo ga ni našlo, in tako se je zgodilo, da je zet izsilil iz nje grunt, ki ga je prepisala nanj.

Dve leti je že uživala preužitek — grenak kruh, ki ji ga je rezal zet — tujec. Dve leti se je znašal nad njo sirovi tujec, jo psoval in ravnal z njo kakor z deklo, tedaj je Franc izvedel, kaj se godi doma.

Bilo je v aprilu. Velikonočni dnevi so bili pred vrati. Pomladni vetrovi so se poigravali z mlado travo, in po cvetju, ki je rastlo na tratah, so se spreletavale čebele. Le tu pa tam je zašel na vrt stanovanja Franca Gabrovca tudi kak ptič, odprl kljun ter zažvrgolel, kakor bi imel glas iz samega zlata. V Francu so se zbudili spomini na dom. Jasno je zagledal pred seboj Kobušak, faro svetega Avguština in vse Slovenske gorice, posejane z zidanicami, okrašene z vinogradi in sadnim drevjem. Zahrepenel je po vsem tem.

Na veliko soboto zjutraj je sedel na vlak ter se odpeljal domov, da bi pozdravil mater, da bi videl spet Slovenske gorice. Nameraval je najeti kje viničarijo, vzeti mater k sebi in živeti tam v miru in svobodi. S hrepenenjem po domu pa mu je rasel tudi odpor do mesta in spoznal je to, česar ni videl vseh štirinajst let. Hinavstvo je ugledal, sebičnost, sovraštvo in nizkotnost, ki vladajo v mestu. Nenavadno so se mu odprle oči in spoznal je, da je krivično tisto, kar se mu je še do te ure zdelo pravično, in zgrozil se je. Videl je, koliko kmečkih ljudi je požrlo mesto, jih duševno ubilo ter odtrgalo od poštene družbe, da se skrivajo po vlažnih luknjah, kradejo ali se klatijo po krčmah, a grunti tožijo po njih, njihovih rok potrebujejo, njihovih mišic, zakaj ne zmanjka se dela. In zemlja je ostala, kakršna je bila: čim bolj jo kdo ljubi, tem bolj jo obdeluje, skrbneje ji gnoji, a zemlja rajši rodi.

Mrak je že legal na domače mesto, ko je Franc Gabrovec stopil iz vlaka. Znane hiše so ga pozdravile, nekaj znanih obrazov je ugledal, proti vzhodu in jugu pa je videl obrise znanih hribov.

Ni se ustavil v mestu, ampak se je odpravil takoj proti domu. Tri ure pešačenja je še imel pred seboj in hotel je biti doma pred polnočjo, da bi še morda prišel na kres, ki ga gotovo kurijo v domači vasi.

Šel je po prašni cesti in ko se je dvignil na vrh Lip, ga je vonj iz domačih krajev zajel s tako silo, da se je zrušil ob cesti na kolena. Zagledal se je v dolino. Mesec se je bil dvignil že visoko na obzorje. Bela vnanjost cerkve svetega Avguština je bleščala v njegovi svetlobi. Voda Črnca se je vila po skrivenčeni strugi; kakor srebro je bila jasna in vrbe kraj struge so tiho šelestele. Ugledal je Kobušak, ki je lukal izza cerkve samo toliko, da se je videla Frančeva rojstna hiša. Ni bila sicer razločna, ali v duši jo je ugledal jasno, vstala je pred njim čista in lepa, na novo pobeljena v tem svetem velikonočnem času. Na mizi so bile pisanke, dišalo je po hrenu, po presmecu (kolaču) in mati je stala za mizo, se smejala ter rezala zanj, za izgubljenega sina, kos potice, katero je spekla njemu na čast. Planil je pokoncu, razširil roke, kakor bi hotel objeti vse Slovenske gorice, solze so mu prišle v oči in dejal si je:

"O sveta domača gruda! Človek se pomladi, ko te ugleda. Ti si kakor velikonočno zvonenje, ki oznanja vstajenje, mir in novo življenje. Če bi te vedel ceniti otrok, bi te ne zapustil nikoli!"

Spustil se je v dolino. Na hribu svetega Avguština so kurili kres. Pogledal je gor in dol po Slovenskih goricah, na slehernem griču je gorel kres, odvsepovsod je čul vriskanje, petje, harmoniko. V vaseh so lajali psi, po zemlji pa so plesale tenje, ki so jih delali oblaki, ko so prihajali pod mesec.

Prišel je na Kobušak, ki je bil ena sama cvetlična greda — še ponoči je to videl. S slehernega okna so visele rože, dišalo je po rožmarinu, po sveži zemlji. Odnekod je zadišal gnoj in Franc je potegnil njegov vonj globoko v pljuča. Stopil je na vrh hriba. Tiho je obstal pred svojim domom. Srce mu je drhtelo od vsega, kar je izžarevaal domača zemlja. Razvnet od sreče je stopil proti oknu materine sobice, da bi potrkal nanj.

V sobici je bila še luč. Medlo je plapolala in čudna se mu je zdela.

Prišel je do okna, pogledal v sobo in uzrl shujšani obraz svoje matere. Ležala je na mrtvaškem odru. Velik križ je držala v rokah in kroglice moleka je imela raztresene po prsih. Suha, od žalosti orumenela lica so bila prosojna. Brado je imela podvezano s črno ruto, kota oči pa sta bila nekoliko odprta, kakor da pričakuje povratek sina.

Ura v stolpu je udarila enajst. Franc Gabrovec je štel udarce, pri slehernem se je sklonil nekoliko k zemlji, potem pa je šel počasi v hram.

"Ven iz moje hiše, falot!" je zakričal nad njim svak Vinko, ko ga je zagledal. France je tiho pokropil mater, nato pa je šel v noč.

DVE STARI LJUDSKI PRIPOVEDKI

Priredil Gregor Dajga

Čeprav je nas vse stiskala starka zima precej hudo, kakor so se včasi znali šaliti stari slovenski očanci, da je bila zima v njihovih časih tako huda, "da je ogenj zmrznu in so ga ljudje lahko v aržete deval in se grel od njega", smo zimo vendar premagali, da zopet slišimo ljubke ptice peti, in vidimo zopet spomlad prihajati. Za velikonoč sem sklenil čitateljem "Am. Slovenca" podati dve starodavni zgodbi, ki mi jih je povedal moj stari stric že pred dolgimi leti. Ti pripovedki ste:

KROJAČEK FLORJANČEK

Minulo je že mnogo let, ko je živel v Zahribu krojaček Florjanček. Dokler mu je živela žena Lena, sta se kaj dobro imela. Florjanček je hodil po kmetih in jim delal obleke — s šivanko, ker v tistih časih še niso imeli šivalnih strojev, — a žena je obdelovala malo njivico, pasla dve kozi in oskrbovala dvoje malih otrok. V šestem letu njunega srečnega zakona pa je Lena nenadoma obolela in tekom dveh tednov umrla.

Za vdovca Florjančka so se začeli prav žalostni časi. Vsa dela, ki jih je poprej opravljala njegova ženica, so se zvalila na njegove rame. Ubogi vdovec ni dostikrat vedel, za katero delo bi poprijel. Če je šival, sta začela kričati in jokati otroka, ako je delal na svoji mali njivici, so se jezili ljudje, ker jim ni mogel izgotoviti obleke. Začel se je ozirati okrog, kje bi si dobil namestnico pokojne žene, a kjer je povprašal, vsaka ga je zavrnila: "Bi te že vzela, če bi imel več zemlje, a nič otrok."

V takih slabih časih se je bližala velika noč. O, kako se je veselil teh praznikov druga leta! Imel je vselej dosti dela in dobra ženica mu je vselej pomagala pri delu ter ga z dobrimi jedili razveselila ob praznikih. To leto pa je postajal Florjanček tem bolj žalosten, čim bolj so se bližali prazniki. Zaslužil je malo, ker so ga zadrževali drugi opravki, a iz prejšnjih let prihranjeni denar mu je tudi kar kopnel izpod prstov kakor sneg v topli pomladi.

Nekega večera v cvetnem tednu, ko je spravil svoja dva otroka v posteljo, se je Florjanček odpravil v Podgrič: nesel je izgotovljeno obleko kmetu Lukcu.

Dokaj časa se je zamudil pri svojem prijatelju, ki mu je postregel tudi z dobrim sadnim žganjem. Šele okrog polnoči se je vračal domov; prav dobre volje je bil in si krajšal pot z žvižganjem neke vojaške koračnice, kajti Florjanček je bil tudi vojak in pod samim slavnim generalom Lavdanom se je udeležil bitke pri Beogradu. Žvižgati je šele prenehal, ko se je bližal češnevškim krajskim razvalinam. Nehote je pomislil na pripovedko, da v teh starih razvalinah straši v teh poznih urah.

Prav tesno je postalo Florjančku pri srcu, a kaj je hotel, moral je nadaljevati pot.

Še nekaj minut bo hodil skozi gozdič in že bo treba iti po poti čisto mimo gradu, ki stoji na griču.

Prišel je iz gozdička, se ozrl proti gradu in zapazil v enem številnih grajskih oken rdečkast svit.

Florjanček je kar obstal; najprej je mislil obrniti se nazaj in se vrniti k prijatelju Lukcu, a čez čas se je premislil: Ne, tega ne storim! Saj sem star vojak, ki sem že dostikrat zrl smrti v oči.

Tako je prišel vštric gradu. Vse okrog je bilo tiho in mirno; tudi on se je čisto umiril, še pogum se ga je loteval, da se je kakor svoje čase na vojaških stražah čisto po mačje bližal oknu z rdečkastim svitom.

Z vso previdnostjo je malo odgrnil rdečo zaveso in videl troje bradatih možakov, ki so sedeli okrog ognja, pekli janca, poleg pa pili in preštevali kup denarja. Bili so trije tolovaji.

Krojaček ni dosti premišljal in že je imel storjen sklep. Potegnil je iz malhe dvocevno pištolo, ki jo je jemal ponoči vedno s seboj, ustrelil med bradače in zavpil:

"Hej, le po njih! Smo že skupaj!"

Tolovaji so se prestrašili in jo vsi skupaj ubrali na nasprotni strani iz grada, pustivši vse na mestu, tudi denar.

Z vso naglico je Florjanček pobasal denar, pol pečenega janca je vzel s seboj in jo hitro, kar se je dalo, brisal proti domu, kamor je srečno dospel že tekom četrt ure.

Prav prijazne praznike je imel Florjanček. Tudi oženil se je potem prav lahko. Nekateri so mu zavidali denar, drugi pa so rekli: "Saj ga je bil potreben, pa tudi zaslužil ga je, ker je bil tako pogumen!"

ZAKLETEV IN REŠITEV

Na strmih pečinah je bil zgrajen mogočni koprivški grad. V podnožju tega gradu v dolinici je bilo čvetero vasi, kjer so trpeli in zdihovali ubogi tlačani ter skrivaj stiskali pesti. Samo ob nedeljah in praznikih so se ubogi tlačani nekoliko oddahnili, ko so počivali v svojih bornih kočah.

Stari graščak je umrl in zagospodaril je njegov sin, ki je v krutosti še prekašal svoje prednike.

Odslej naprej so morali tlačani hoditi na tlako tudi ob nedeljah in praznikih. Ob navadnih dnevih so tlačani dobivali iz grada najslabšo hrano, a v postnih dnevih jih je silil z mesom. Gorje tistemu, ki ni hotel jesti mesa; tega je dal pretepsti, da se je zvijal od bolečin.

Na neko cvetno nedeljo je po gospodarjevem naročilu obvestil valpet tlačane, da morajo priti na tlako prav vsi tudi na samo velikonočno nedeljo.

Pri tem krutem ukazu je zavrela kri tudi v potrpežljivih in ubornih tlačanih. Vsi od kraja so sklenili, da na velikonočno nedeljo ne pridejo na delo.

V velikem tednu se je podalo par tlačanov k staremu puščavniku, ki je prebival sredi velikega gozda, in mu potožilo svoje gorje.

Stari puščavnik je zmajal s sivo glavo, tolažil nesrečne trpine in jim obljubil svojo pomoč.

Proti večeru na velikonočno soboto se je oglasil stari puščavnik v koprivškem gradu. Dvignil je palico v desni roki in trdo govoril okrutnežu:

"Tudi ti si pod božjo oblastjo! Ako hočeš biti srečen, prekliči svoj ukaz in pusti uboge trpine na jutrišnji veliki dan v miru!"

Graščak je od togote zaškripal z zobmi in začel besneti. Izpustil je iz verige svoja dva psa in zakričal:

"Poberi se proč, stari lenuh!"

Vedno tako huda psa se nista niti dotaknila starega puščavnika, ki je tiho odšel iz grada.

V dolini je eden grajskih hlapcev vprašal puščavnika, kaj neki se bo zgodilo. Puščavnik se je obrnil in mirno izpregovoril:

"Še nocojšnjo noč bo ta grad v razvalinah. Vaš gospodar ne bo dajal več ukazov!"

Hlapec je hitel na grad in vsem povedal puščavnikovo zakletev. Večina grajskih prebivalcev z graščakinjo vred se je odločila, da zapusti še tisto noč grad. Le valpet in še par drugih je ostalo v gradu, ki so v družbi graščakovi jedli in praznili kupice, vmes pa zbijali neslane šale.

Tako je napočila polnočna ura. Takrat pa se je stresel ves hrib, nastal je grozen vihar, grad se je zmajal kakor bilka v vetru, se razsul in pokopal pod seboj vse, kar je bilo živega v gradu.

*

Sleherno noč ob polnočni uri se je v teh razvalinah prikazoval graščak in milo zdihoval. Bolestno kričanje je bilo tako glasno, da so ga s trepetom in grozo poslušali vsi tlačani. Ob svetlem dnevu pa je ta ali oni videl, kako se je okrog gradu plazila velika, ostudna kača.

Tlačani so zvedeli od starega puščavni-

(Dalje na 4. strani)

Veselo Velikonoč
želimo vsem odjemalcem in vsem znancem in prijateljem!
LOUIS CIMPERMAN
SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA
CLEVELAND, OHIO

Veselo Alelujo
želi vsem
WILLOW FARMS DAIRY
SLOVENSKA MLEKARNA
1172 Norwood Road,
CLEVELAND, OHIO

Veselo velikinoč
želi vsem
GUBANC DRY-GOODS STORE
Slovenska trgovina z raznovrstnim mešanim blagom
16725 Waterloo Road,
CLEVELAND, OHIO

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želi vsem Slovencem in bratom Hrvatom
DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.
JOHN POTOKAR, predsednik
Izdelovalci raznovrstnih pijač in razpečevalci znamenitega "BUCK-EYE" piva, "GROSSWATER" piva in ALE in "HELP & HELP".
6511-19 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio

VESELO VELIKONOČ VSEM VLAGATELJEM IN KLIJENTOM
— ŽELI —
Metropolitan State Bank
BANKA, KI JE PREISKUŠENA GLEDE VARNOSTI IN ZANESLJIVOSTI

2201 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS
TELEFON: CANAL 1955

Uradniki:
JOHN BRENZA, predsednik
STEVEN S. TYRAKOWSKI, podpredsednik
JULIUS C. BRENZA, podpreds. in blagajnik

Direktorji:
JOHN BRENZA, STEVEN C. TYRAKOWSKI,
DR. SYLVESTER A. BRENZA in
JULIUS C. BRENZA.

VESELO ALELUJO IN MNOGO PIRHOV
želim vsem rojakom Slovencem, posebno vsem mojim klijentom!

ANTHONY J. DAROVIC
SLOVENSKI ODVETNIK V CHICAGI

URADUJE NA:
2209 West Cermak Road
Telefon Canal 5086
IN NA:
1904 West Cermak Road
V PISARNI:
RELIANCE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.,
CHICAGO, ILLINOIS

Rojakom iskreno želim, da bi v tekočem letu ne imeli nikakih težav in sitnosti. Za slučaj pa, da pridejo kake težave, tedaj pridite k meni, da vam pomagam iz njih.

Vesele in zadovoljne velikonočne praznike želita vsem

EMIL A. BASENER
IN
FRANK P. KOSMACH
PRODAJALCA ZEMLJIŠČ — ZAVAROVALNINA VSEH VRST.

2116 W. Cermak Rd. Chicago, Illinos
Telefon Canal 2138
— SE PRIPOROČATA V NAKLONJENOST —

Vesele velikonočne praznike želi vsem

PHILIP P. BLISS
Zastopstvo za
vse vrste zavarovalnine

175 W. Jackson Blvd. Chicago, Illinois
Telefon Wabash 3620

Mi špecializiramo že dolgo vrsto let poklicno v zavarovalninstvu. Posebno se priporočamo društvom, kakor trgovcem in obrtnikom ter posameznikom za zavarovalnino proti tatvini, ropu itd. Ako ne morete dobiti zadovoljive zavarovalnine in pogojev kje drugje, tedaj sporočite nam, kake vrste zavarovalnine želite in skušali vam bomo postreči mi.

Zavarujemo proti ognju in sprejemamo vse vrste zavarovalnine.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
vam želijo
Uradniki in Odborniki

RELIANCE
FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
(Poprej: "SLOVENSKI DOM")

1904 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 7130

VESELO IN RADOSTNO VELIKONOČ
želi vsem našim odjemalcem, prijateljem in znancem!

KORENCHAN'S GROCERY STORE

2313 So. Wolcott Ave., Chicago, Illinois
Phone Canal 6399

Vsem našim odjemalcem se iskreno zahvaljujemo za naklonjenost in obenem se za isto uljudno še nadalje priporočamo. Za velikonočne praznike in za vse druge čase v letu, dobite v naši trgovini vse kar potrebujete v grocerijskem oziru.

DVE STARI LJUDSKI PRIPOVEDKI

(Nadaljevanje s 3. strani)

ka, da bo umrlo poprej devet rodov, preden bo brezbožni graščak rešen zakletve in se kot ostudna kača nehal plaziti po razvalinah.

Od tiste velike noči je preteklo že nad tri sto let, a ostudna kača se je še vedno plazila po grajskih razvalinah.

Pri kmetu Rjavcu je služil takrat pogumen mladenič, sin uboge vdove. Klicali so ga za Jančeta.

Tudi ta je dostikrat videl osudno kačo in poslušal stare možake, ki so se pogovarjali o tej zakletvi in o graščaku, ki je izpremenjen v kačo.

V gozdu, kjer je svoje čase bival stari puščavnik, ki je zaklel tega graščaka, je živel sedaj že drug puščavnik.

Janče se je napotil do njega in mu povedal, da hoče s puščavnikovo pomočjo rešiti zakletve tega graščaka.

Stari mož si je pogladil sivo brado, obljubil mu pomoč in mu naročil, naj se oglasi pri njem na veliko soboto zvečer, da gresta skupaj h grajskim razvalinam.

Ob enajsti uri ponoči sta prišla puščavnik in Janče h grajskim razvalinam. Čeprav je bil fant pogumen, ali to noč bi ne vstrajal, če bi ne bil pri njem tudi puščavnik.

Nastal je tak vihar, da je Jančeta izpreletaval mraz po vsem telesu. Nazadnje pa se je pojavila še grozna kača; bila je vsa ognjena, da se je videlo, kakor bi gorel ves grad. Kača se je plazila proti njima. Ves v strahu se je prijel Janče puščavnika, a ta mu je dal v roke svojo palico in izpregovoril:

"Bodi miren! Ko pride do naju, udari s palico prikazen trikrat po glavi, a bati se je ne smeš!"

Janče je udaril prvič in ves hrib se je pomajal, kakor bi se hotel pogrezniti. Nato je udaril drugič; rdečkasti svit kače je postal belkast. Janče je udaril tretjič.

Vse okrog in okrog se je zmajalo, kača se je spremenila in pred njima je stal zakleti graščak ter izpregovoril:

"Rešen sem! Hvala vama, a plačilo vajino je v globoki kleti. Polovica je vajina, druga pa naj bo za svete maše!"

Prikazen je izginila in postalo je vse tiho.

Puščavnik in Janče sta dobila v kleti sodček denarja.

"Polovica je tvoja, a polovico daj po naročilu za svete maše. Jaz ne potrebujem ničesar," je govoril puščavnik Jančetu.

Janče je bil preskrbljen za vse življenje in živi še danes, če ni umrl.

ZA RAZVEDRILO

GLAVNA REČ

Sodnik: "Na kakšnem glasu pa je obtoženec, ki ima v vaši vasi izdelovalnico klobas?"

Priča: "No, sam ni posebno čislan, a njegove klobase slovijo . . ."

ODKRITOSRČNO

"Gospodična Krišpina, blazno vas ljubim! A nikar ne mislite, da obožujem v vas le zlato tele!"

AVTOMOBIL

Ozbovt iz hribovske vasi se vrne iz mesta domov in pripoveduje otrokom: "Avtomobil, to vam je vražja iznajdba! Komaj ga slišiš, je že tu, a ga še dolgo vohaš, ko ga že ni več nikjer . . ."

ČE BI NE BILO NJEGOVE NOGE

A: "Pa bi ga bil prosil za hčerkino roko!"

B: "Da, da, za njeno roko že, toda bal sem se njegove noge . . ."

LEPA TOLAŽBA

Vdova Kunigunda se je spet omožila. Novi mož reče kuharici: "Marjanca, vi ste pač že dolgo pri moji ženi?"

Kuharica: "Že pet let! Vi gotovo ne boste tako dolgo zdržali!"

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želi vsem
GOLDEN RULE TRGOVINA
EVELETHSKA VODILNA TRGOVINA
DEPARTMENT STORE
321-323 Grant Avenue,
EVELETH, MINN.
Telefon 115

GRAHAM
POGREBNI ZAVOD
POGREBNIKI in SPREVODNIKI na EVELETHU, MINN.
Telefon 47
Želimo vam vesele velikonočne praznike!

Veselo Velikonoč želimo vsem svojim odjemalcem in vsem rojakom Slovencem

MEDEN'S HARDWARE
MILTON MEDEN, lastnik

1804 W. Cermak Rd. Phone: Seeley 7838 Chicago, Illinois

Ko boste čistili in barvali vaša domovanja ne pozabite naše trgovine. Imamo vse vrste barve, varniše, olja, vse kar rabite za barvanje. Vse vrste orodje in železnino. Naše cene so zmerne, postrežba točna. Napeljavamo tudi električne luči in prodajamo vse električne potrebščine. Obiščite in oglejte si našo prenovljeno trgovino.

VESELO VELIKONOČ IN MNOGO PIRHOV
želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

QUALITY FURNITURE
J. L. Telser
LOWEST PRICES

2107-11 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: Canal 6138

Vsem našim odjemalcem iskrena hvala za patroniziranje v preteklosti in se za isto še nadalje priporočamo.

Kadarkoli rabite pohištva, peč, karpetov in drugih raznih kuhinjskih predmetov, vedite, da je naša trgovina z vsem tem vsak čas najbolje založena, ki vam nudi vse take predmete po zmerni ceni.

Vabimo vas, da kadar se mudite v naši bližini, da pridete in si ogledate našo trgovino.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želimo vsem rojakom Slovencem in bratom Hrvatom!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRANK GRILL, predsednik

1729 West 21st Street Tel. Canal 7172-7173
CHICAGO, ILLINOIS

QUALITY AND SERVICE FIRST

Obenem naznanjamo, da imamo sedaj najbolj moderno izpopolnjeno pralnico. Inštalirali smo najnovejše stroje. Izdelujemo vse delo doma, kar doslej nismo mogli. Zato vam jamčimo, da bote pri nas vedno najbolje postrežen.i Za naročila nas pokličine na telefon: CANAL 7172—7173.

Vesele velikonočne praznike
želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem!

MATH KREMESEC
SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

1919 W. Cermak Road, Chicago, Illinois
Telefon Canal 6319

Slovenskim gospodinjam se priporočam. Za Velikonoč bomo imeli v zalogi vse vrste prekajeno in sveže meso in vse vrste grocerijo.

Prav zadovoljne in vesele velikonočne praznike
želi vsem Slovencem in bratom Hrvatom

LOUIS J. ZEFRAN
PRVI SLOVENSKI POGREBNIK V CHICAGI

1941 W. Cermak Road, Chicago, Illinois
Telefon: CANAL 4611

Vesele velikonočne praznike
želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem

WENCEL'S DAIRY
-:- SLOVENSKA MLEKARNA -:-

2380-82 Blue Island Ave., Chicago, Illinois
Telefon: Monroe 3673

Veselo Alelujo in vesele praznike
želimo vsem našim rojakom in rojakinjam, obenem priporočamo našo moderno slovensko pralnico slovenskim gospodinjam.
— NE POZABITE NAS! —

PILSEN LAUNDRY CO.
J. STAYER in J. STARC, lastnika

1158 West 18th Street, Chicago, Illinois
Phone Canal 3500

MED VELIKONOČNA JEDILA
spadajo dobri prekajeni želodci, delani po domačem načinu, dobre prekajene šunke, doma delane klobase in druge take reči. Obenem imamo v zalogi vse vrste sveže meso, perutnino, in vse kar potrebujete za velikonočne potice in druga peciva. Vse dobite pri nas! Se priporočamo za vaša naročila!

KUKMAN BROS.
SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

1900 W. Cermak Rd., Tel. Canal 0572 Chicago
Vsem prijateljem in odjemalcem želimo veselo Velikonoč!

Prav vesele in zadovoljne velikonočne praznike
želi vsem

JOSEPH KUKMAN
SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA

1837 W. Cermak Rd., Tel. Canal 5634 Chicago
Slovenskim gospodinjam se priporočamo za velikonočne praznike. Imamo za praznike vse najboljše blago, fine prekajene šunke, klobase, sveže meso vse vrste, vse vrste perutnine in vse drugo grocerijsko blago. Ne pozabite nas! Se priporočamo!

Vesele velikonočne praznike
želimo vsem prijateljem in vsem rojakom Slovencem!

KOBALOVA GOSTILNA
(VALENTIN in MARIE KOBAL, lastnika)

55th St. in Clarendon Hills Rd., Hinsdale, Illinois
Telefon Hinsdale 2709

Pri nas je na razpolago vrt za goste in proste zabave. Serviramo vse vrste pijače in prigrizek vsak čas. Oglasite se o priliki pri nas. Imamo tudi gasolinsko postajo.

Veselo Velikonoč želimo vsem!

TELSER'S JEWELRY
ZLATNINA, URE, STROKOVNJAKI ZA OČALA.
— ZA GOTOVINO ALI NA OBROKE —

2205 W. Cermak Road Chicago, Illinois